- በመካከላቸው አንድ ስንኳ ችግረኛ አልነበረም (4:34))
- በይሁዳም ሁሉና በገሊላ በሰማርያም የነበሩት አብያተ ክርስቲያናት በሰላም ኖሩ፤ ታነጹም፤ በእግዚአብሔርም ፍርሃትና በመንፈስ ቅዱስ መጽናናት እየበዙ ይሄዱ ነበር (9:31):: አብያተ ክርስቲያናትም በሃይማኖት ይበረቱ ነበር፤ በቁጥርም ዕለት ዕለት ይበዙ ነበር (16:5)
- በሐዋርያትም እጅ ብዙ ምልክትና ድንቅ በሕዝብ መካከል ይደረግ ነበር (5:12)
- ይናገሩበት የነበረውን ጥበብና መንፈስ ወደረኞቻቸው ይቃወሙ ዘንድ አልቻሉም (6:10)

ለወንጌል ስርጭት እነዚህ አምስቱ ስሐዋርያት ቁልፍ ነበሩ:: የመንፈስ ቅዱስ ኃይል ከሌለ ወንጌልን የመመስከር ድፍረት ሊኖር አይችልም:: አንድ ልብ ከሌለ ደግሞ የመንፈስ ቅዱስ ኃይል አይሠራም:: የመንፈስ ቅዱስ ኃይልና አንድ ልብ ባለበት ኅብረት አለ:: ይህ ደግሞ አማኞች ተግተው እንዲጸልዩና ያላቸውንም ተካፍለው እንዲበሉ ያደርጋቸዋል:: እነዚህ አምስት ቁልፎች ሲኖሩ የወንጌል ስርጭት የተሳካ ይሆናል::

ምዕራፍ ሁለት
የወንጌል ተልዕኮና አውዳዊ አገልግሎት

1. ባሕል ምንድነው?

ባሕል ሰዎች የሚጋሩአቸውና አብረው የሚገለገሉባቸው ባሕሪያት፤ እሴቶችና ልምምዶች ናቸው:: የሚናገሩት ቋንቋ፤ የተለያዩ ሥርዓቶች ለምሳሌ የሠርግ፤ የቀብር፤ የእንግዳ አቀባበል፤ የአለባበስ፤ የአነጋገርና የመሳሰሉት ነገሮች ሁሉ ባሕል ናቸው:: እንደ ዴቪድ ሄሰልግሬቭ አገላለጽ ባሕል ብዙ ነገሮችን ያካትታል፤ የቋንቋ፤ የፖለቲካ፤ የምጣኔ ሀብት፤ የማኅበረ ሰብ፤ የሃይማኖት፤ የዘር፤ የአስተሳሰብና የመሳሰሉት ልዩነቶች ሁሉ ባሕል የሚይዛቸው ነገሮች ናቸው:: ከሰዎች ጋር ስለመግባባት ስናስብ እነዚህ ሁሉ እንደሚንጸባረቁ መታወቅ አለበት::

ፓውል ሂበርት የተባለ ጸሐፊ ባሕልን በሦስት ይከፍለዋል:: የቁስ (ንብረት) ባሕል (Material culture):- ሰዎች የተለያዩ ዕቃዎችንና ንብረቶችን ለራሳቸው ያበጃሉ:: ቤትን በእንጨትና በጭቃ፤ በሣር፤ በብሎኬትና በሲሚንቶ፤ ሌላም በአካባቢያቸው በተገኘው ነገር ይሠራሉ:: የበሬዎች ጋጣ ወይም የከብቶች በረት፤ የፈረስ ጋሪ፤ የአስከረን ሣጥንና የመሳሰሉት ሁሉ የአካባቢውን ባሕል ያንጸባርቃሉ::

ስሜት የሚገለጽበት ባሕል (Expressive culture):- ሰዎች የራሳቸውን ስሜት የደስታም ሆነ የሐዘን የሚገልጹበት

የራሳቸው መንገድ አላቸው። በተለያየ ባሕል ሰዎች የተለያየ የሠርግ ዝማሬ ወይም ሙዚቃ፤ የልቅሶን ሐዘን የሚገልጹበት መንገድ፤ በጣም የተደሰቱበት ወይም የደነገጡበት ነገር ቢኖር የሚገልጹበት የተለያየ መንገድ አላቸው። ለምሳሌ በአንድ ብሔረሰብ ባሕል ልቅሶ ሲደረስ በሐዘንተኞቹ ፊት ቆሞ ወይ አልቅሶ አሲያም «እግዚአብሔር ያጽናችሁ» ብሎ መቀመጥ የተለመደ ሲሆን ሌሎችጋ መቀመጫ አግኝቶ መቀመጥና ያ ቤተሰብ ምን ማድረግ እንዳለበት እንዲያሳዩ መጠበቅ ባሕላቸው ይሆናል።

የሚከበሩ ሥርዓቶች (Rituals)፡- የተለያየ የኅብረተሰብ ክፍል የሚያከብሩአቸው የተለያዩ ሥርዓቶች አሉ። ልጅ ሲወለድ፤ ሠርግ ሲደገስ፤ በግርዛት ጊዜ፤ ሰው ሲሞት ወዘተ የሚያደርጓቸው ሥርዓቶች ከባሕል ባሕል ይለያያሉ። ሃይማኖታዊ ሥርዓቶችም እንደየባሕሉ ይለያያሉ። በአንዱ አካባቢ ቤተ ክርስቲያን ውስጥ ወንዶችና ሴቶች በተለያየ መደዳ ሲቀመጡ በሌላ ቦታ ደግሞ ተቀላቅለው በአንድነት ይቀመጣሉ። አሜሪካውያን ልቅሶ ሲሄዱ ሙሉ ልብስ ከነክራባቱ ሲለብሱ ኢትዮጵያውያን ደግሞ ሴቶች ነጠላ ለብሰው (አብዛኞቹም አዘቅዝቀው) ወንዶች ቤተሰብ የሆኑት ጋቢ ሲለብሱ ሌሎች ደግሞ መደበኛ ልብሳቸውን ግን የተሻለውን ለብሰው ይመጣሉ።

ወንጌላዊያን በሚከተሉት አራት ምክንያቶች ስለሚሄዱበት ባሕል ጠንቅቀው ማወቅ አለባቸው።

1. *ለውጤታማ የወንጌል ስርጭት የአካባቢው ባሕል መታወቅ አለበት።*

በአንድ አካባቢ ያለው ኅብረተሰብ ምን ይወዳል? ምንስ ይበላል ወይም ይጠላል? የሚሉትን ነገሮች ማወቁ በጣም አስፈላጊ ነው። ወንጌላዊው የሚጠቀማቸውን ቃላቶች፤ አቀራረብ፤ አለባበስ፤ የአመጋገብ ሥርዓትና የመሳሰሉትን ጠንቅቆ ካላወቀ ተሳስቶ የሚያደርጋቸው ነገሮች ሰዎች ወንጌልን እንዳይሰሙ በርን ሊዘጉ ይችላሉ። ሰው ቤት እንግድነት ቢጋበዝ ምን ማድረግ አለበት? በተለያዩ ማኅበራዊ ጉዳዮች ምን ይጠበቅበታል? ሰዎች ወንጌላዊውን እንደ ምን ያዩታል? እነዚህ መሠረታዊና መመለስ ያለባቸው ጥያቄዎች ናቸው። ሌላው ቀርቶ ቋንቋውን ባያውቅም ሰላምታውን ብቻ ለምዶ በቋንቋቸው ሰላም ማለት ወንጌልን እንዲሰሙ በር ከፋች ነው። እዚህ ጋ በአንድ ወቅት በጩኮ (ሲዳማ) አካባቢ በተላከ የቅርብ ጓደኛዬና አብሮኝ አገልጋይ የነበረ ወንድም የተከሰተን ታሪክ መጥቀሱ ጥሩ ምሳሌ ይሆናል።

ይህ ወጣት በመምህርነት ሙያ ተመድቦ ሲዳማ ውስጥ ጩኮ ወደሚባል ቦታ ይሄዳል። እዚያ ሲደርስ አቶ ማሞ በሰጠ የሚባሉ የቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን አንጋፋ መሪ እንግዳ በመቀበልም የታወቁ ስለነበር እሳቸው ቤት ይመሩታል። የአቶ ማሞ ቤተሰብም አስተናግደውት 4 ኪሎ

ሜትር ያህል ከከተማ ርቃ ወደምትገኝ የገጠር ቀበሌ ወደ ተመደበበት ይሸኙታል። እዚያ ሲደርስ በመንግሥት የተመደበ የመጀመሪያ መምህር በመሆኑ ሰዎች ደስ ስላላቸው ምግብ አዘጋጅተው ይጠሩታል። መምህሩ ወደዚያ ሲሄድ የአካባቢው ሰዎች ወንድ ልጅን ይሰልባሉ፤ ደግሰውም ሲገድሉ ይችላሉ የሚል ወሬ ሰምቶ ስለነበር አእምሮው በጥርጣሬ ተሞልቷል። በዚህ ጊዜ ምግቡ ተዘጋጅቶ ክብ ሠርተው ከተቀመጡ በኋላ አንዱ በሲዳምኛ «ዲአፌኒ» አለ። ይህም «ተዘጋጅቷል» እንደ ማለት ነው። ምግቡ ስለተዘጋጀ ሽማግሌዎች የሚጸልይ ሰው እንዲመድቡና እሳባቸውን እንዲሰበስቡ ለማስታወስ ነበር። በዚህ ጊዜ መምህሩ በውስጡ «በእውነት አታፍኑኝም» ይልና ለጸሎት ባጎነበሱበት ሹልክ ብሎ ወጥቶ በኃይለኛ ዝናብ ውስጥ ወደ አቶ ማሞ ቤት ሮጦ ይደርሳል። ምን ሆንክ? ሲባል «ጌታ ከሞት አስመለጠኝ» ይላል። ሁኔታው ሲጣራ ለእርሱ ክብር የተደገሰ ድግስና ሰዎች እቀባበል ሊያደርጉ የተሰበሰቡበት ያውም ጸልየው የሚቀበሉና የሚበሉ ክርስቲያኖች ያሉበት እንጂ ሌላ ምንም ችግር አልነበረም። በሚቀጥለው ቀን ሌላ ሽማግሌ ወስዶ ከሰዎች ጋር አገናኝቶት እስከ ዛሬ ድረስ እንደ አገሬው ሰው ቋንቋቸውን ለምዶ ባሕሉን ባሕሉ አድርጎ እዚያው አግብቶና ወልዶ በጩኮ ከተማ ይኖራል። ቋንቋን አለማወቅ እንዲህ ዓይነት ስሕተት ውስጥም ይከታል።

እዚያው ጩኮ ከተማ ውስጥ የሚኖር ክርስቲያን ወዳጄ በማረፉ ምክንያት ልቅሶ ለመድረስ ሄጄ ነበር። በሲዳማ ባሕል ልቅሶ የደረሰ ሰው መጀመሪያ ተቀምጦ፤ አጎንብሶ፤ የሚያስቅሰው አልቅሶ፤ የማያስቅሰውም ኃዘኑን ገልጾ ከዚያ በኋላ እንግዳ ተቀባይ ሰው ማድረግ የሚገባውን ያሳያል። በወላይታ ባሕል ደግሞ ልቅሶ የደረሰ ሰው ወደሚመለከተው ሰው ፊት ደርሶ የሚያስቅሰው አልቅሶ፤ ክርስቲያኑም «እግዚአብሔር ያጽናችሁ» ብሎ መቀመጥ አለበት። ባሕሉን የማያውቅ ሰው ከሆነ ደርሶ ፊቱን አሳይቶ መቀመጥ ይችላል። በዚህ ሁለት የተለያየ ባሕል መኸል ነው እንግዲህ እኔ ልቅሶውን የሄድኩት። ልቅሶ ቤት ድንኳን ውስጥ ገብቼ የሟችን ባለቤት እፈልጋለሁ። ለካስ ስሕተት ነበር። ሴቶቹ በተቀመጡበት ሄጄ እፊታቸው ቆሜ እግዚአብሔር ያጽናችሁ ብዬ ተመልሼ ተቀመጥኩኝ። ያደረኩት የወላይታን ባሕል እንጂ የሲዳማን ባሕል የልቅሶ ሥርዓት አልነበረም። ባሕልን አለማወቅ እንደዚህ ላለ ስሕተትም ይዳርጋል።

2. ሰዎች ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስን የግል አዳኛቸው አድርገው በሚቀበሉበት ጊዜ ኅብረተሰቡ ሊሰጣቸው የሚችለውን ምላሽ በማወቅ ተገቢውን ስልት ለመጠቀም ያስችላል።

ሰዎች ሁሉ የራሳቸው የሆነ ማኅበራዊ ግንኙነት አላቸው። ቤተ ሰቦች፤ ዘመዶች፤ ጓደኞች፤ የሥራ ባልደረቦች ሁሉ በተለያየ መንገድ አንዱ ከሌላው ጋር የተሳሰሩ ናቸው። አንድ ሰው በክርስቶስ አምኖ በሚድንበት ጊዜ ከተጠቀሉና ከመሳሰሉት ሰዎች ምን ዓይነት ምላሽ ያገኛል? በአንዳንድ

ቦታዎች ሊገለል ይችላል፤ በሌሎች ቦታዎች ብዙም ትኩረት የማይሰጠው ነገር ሊሆን ይችላል፤ በአንዳንድ ቦታዎች ደግሞ ባያወግዙትም ግትኝነታቸውን ሊያሳሉ ይችላሉ። ወንጌላዊው ባሕሉን ጠንቅቆ ካወቀ ተገቢውን ዝግጅት ማድረግ ይችላል።

3. በምንሰብከው ወንጌልና በኅብረተሰቡ ባሕል መካከል ያለውን ክፍተት በመሙላትና የተለያየ ባሕል ላለው የዓለም ኅብረተሰብም እንደየባሕሉ ወንጌልን ለመመስከር ያስችላል።

መጽሐፍ ቅዱስ በተጻፈበት ዘመን የነበረው ባሕልና አሁን ያለው ባሕል በጣም የተለያየ ነው። ይህንን ክፍተት በመሙላት ወንጌልን በተገቢው መንገድ ለመመስከር መለኮታዊ መገለጥ የሆነውን የእግዚአብሔርን ቃል በአውዱ መሠረት መረዳትና የምንመሰክርላቸውን ሰዎች ባሕልና አኗኗር ጠንቅቆ ማወቅ ምስክርነቱን ሰዎች እንዲረዱትና ውጤታማ እንዲሆን ያደርጋል።

እንደ መጽሐፍ ቅዱስ ትርጉም ላሉ አገልግሎቶች ኅብረተሰቡ የሚጠቀሟቸውን ቃላቶችና አባባሎች ለመጠቀም ያስችላል። መጽሐፍ ቅዱስ በተለያየ ቋንቋ ሲተረጎም የተጻፈበትን ዋናውን መልእክት ሳያዛንፍ ሰዎች በሚረዱት መንገድ እንዲተረጉም ይረዳል። ለዚህ ደግሞ የኅብረተሰቡን ቋንቋና የአነጋገር ዘይቤ ማወቅ የግድ ይላል።

2. ኢየሱስ ክርስቶስና ባሕል

መላው የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍል እግዚአብሔር ከሰዎች ጋር ባሉበት ባሕል እንደሚገናኛቸው ይመሰክራል። ከአዳምና ሔዋን ጋር በኤዶን ገነት አብሮ ተጉዟል። አብርሃምን፤ ሙሴን፤ ዳዊትንና እስራኤላውያንን በነበሩበት በዕብራይስጥ ባሕል መሠረት አነጋግሯቸዋል።

ኢየሱስ ክርስቶስ በምድር ላይ በነበረበት ጊዜ የተለያዩ ሰዎች ከተለያየ አመለካከትና ባሕላዊ አስተሳሰብ ጋር ወደ እርሱ ይመጡ ነበር። ፈሪሳውያን፤ ሰዱቃውያንና የሄሮድስ ወገን ሦስቱ ዋነኛ የሆኑ የኢየሱስ ክርስቶስን ማንነትና አስተምህሮ የተፈታተኑ ወገኖች ነበሩ።

በአዲስ ኪዳን ዘመን ትልቁን ተጽእኖ ሲፈጥር የነበረውም የፈሪሳውያን ወገን ነው። የዚህ ወገን አባላት በቃልና በጽሑፍ የተገለጡ ሕጎችን በመጠበቅና ከክፉ ሁሉ በመራቅ ራሳቸውን በንጽሕና ለመጠበቅ የሚሞክሩ ነበሩ። አስተምህሮአቸው የተመሠረተው በብሉይ ኪዳን ላይ ነው። በመላእክትና በመንፈስ መኖር፤ ነፍስ ለዘላለም እንደምትኖርና በአካል ትንሣኤ ያምናሉ። ኢየሱስ ክርስቶስ በግብዝነታቸውና በአስመሳይነታቸው ወቅሷቸዋል። «ወዮላችሁ» እያለም አስጠንቅቋቸዋል። «እናንተ ግብዞች ጻፎችና ፈሪሳውያን . . . ወዮላችሁ» (ማቴ.23:13-39)። ኢየሱስ ክርስቶስ የተቸው ማንነታቸውን ሳይሆን ትምህርታቸውንና ልምምዳቸውን ነበር። ባሕላቸውንና

ሥርዓታቸውን ለመጠበቅ ሲሉ የእግዚአብሔርን ሕግ ስለሚተላለፉም ወቀሳቸው (ማቴ.15:3፤ ማር. 7:9)፡፡ ፈሪሳውያን የጽዋውና የወጭቱ (የኩባያውና የሳህኑ) ውስጥ ቆሽሾ እያለ ላዩን ለማጽዳት የሚጥሩ ነበሩ፡፡ በሌላም አባባል ለታይታ የሚሠሩ ነበሩ፡፡ እነዚህ ኢየሱስ «ለሌላው ይሰብካሉ፤ ለራሳቸው ግን አያደርጉትም» ያላቸው ወገኖች ናቸው፡፡

በኢየሱስ ዘመን የነበሩ ሌሎች ወገኖች ደግሞ ሰዱቃውያን ናቸው፡፡ ሰዱቃውያን ስማቸውን ያገኙት በዳዊትና በሰሎሞን ዘመን ካህናት ከነበሩት ከሳዶቅ ልጆች ነው፡፡ የሳዶቅ ልጆች በእስራኤል ምርኮ ዘመን ካህናት ነበሩ (2ዜና 31:10፤ ሕዝ. 40:46፤ 44:15፤48:11)፡፡ በክርስቶስ ዘመንም ይህ ስም እንደ ማዕረግ አገልግሏቸዋል፡፡ ከፈሪሳውያን በቁጥር አነስተኞች ቢሆኑም በንጉሥ ሄሮድስ ዘመን የፖለቲካውን ሥልጣን የያዙ ሲሆን በአይሁድ ማኅበራዊ ኑሮ የመሪነትን ሥፍራ የያዙ ነበሩ፡፡

ሰዱቃውያን በአስተምህሮአቸው ለሙሴ መጻሕፍት (ለሕግ) ትልቅ ቦታ የሚሰጡ ሲሆን ከታሪክና ከነቢያት መጻሕፍት ይልቅ የበለጠ ሥልጣን እንዳላቸውም ያምናሉ፡፡ ፈሪሳውያን የሚያምኑአቸውንና ትኩረት ሰጥተው የሚያከብሩአቸውን ሲወርድ ሲዋረድ የመጣውን አፈ ታሪክ ሰዱቃውያን አይቀበሉም፡፡ በመላእክትና በመንፈስ መኖር አያምኑም፤ የሙታን ትንሣኤ እንዳለም አይቀበሉም፡፡ ለዚህ ነው

ሐዋሪያው ጳውሎስ ከፈሪሳውያን ጋር ሆነው ሲይዙት በመጡ ጊዜ ስለ ሙታን ትንሣኤ በመናገር በመካከላቸው መከፋፈል እንዲፈጠር ያደረገው (ሐዋ. 23:6-8)፡፡ የኢየሱስ ክርስቶስ የምድር ላይ አገልግሎቱ ሊጠናቀቅ በቀረበ ጊዜ በኢየሩሳሌም ሊያጠምዱት ፈልገው ስለ ሙታን ትንሣኤ በጠየቁት ጊዜ ዘጸአት 3:6ን በመጥቀስ መጽሐፍትንና የእግዚአብሔርን ኃይል አታውቁም ሲል ወቀሳቸው (ማቴ.22:23-33)፡፡

የሄሮድስ ወገን የተባሉት በሁለት ወንጌላት ማለትም በማቴዎስና በማርቆስ የተጠቀሱ ሲሆን በሁለት በተለያዩ ጊዜያት ከፈሪሳውያን ጋር በመሆን ኢየሱስን በመቃወም ቀርበዋል (ማር. 3:6፤ 12:13)፡፡ የሄሮድስ ወገኖች እንደ ፈሪሳውያንና ሰዱቃውያን ከእምነት ክፍል ሳይሆኑ የፖለቲካ ፓርቲዎች ናቸው፡፡ ትኩረታቸውም ለሄሮድስ ዘር በወገንተኝነት መቆም ነው፡፡ ማቴዎስና ማርቆስ እንደሚነግሩን ለመጀመሪያ ጊዜ የታዩት በገሊላ ከፈሪሳውያን ጋር በመሆን ኢየሱስን ለማጥፋት ሲሞክሩ ነው (ማቴ.12:14፤ ማር. 3:6)፡፡ በኢየሱስ የመከራ ሳምንትም እንደገና ከፈሪሳውያን ጋር በመሆን በንግግር ለማጥመድ ለቄሣር ግብር መስጠት መፈቀድ አለመፈቀዱን ጠይቀው ነበር (ማቴ.22:17፤ ማር.12፤13)፡፡

ከላይ የተጠቀሱት ኢየሱስ በምድር ላይ በነበረበት ጊዜ ያጋጠሙት የተለያየ ባሕልና ወግ ያላቸው ወገኖች ሁሉ

ሲገናኙ ኢየሱስ ባሕላቸውን እንዳለ አልተቀበላቸውም፤ ሁሉንም አልተቃወመም። ነገር ግን ባሕላቸውና ወጋቸው የእግዚአብሔርን ትዕዛዝ የማይጻረር ሆኖ ሲገኝ ሰዎችን ከነማንነታቸው የተቀበለ ሲሆን ከእግዚአብሔር ትዕዛዝ ጋር የሚጋጭ ሆኖ ሲገኝ ግን ይቃወማቸው ነበር። ይህንንም በሦስት መንገድ ልናስቀምጠው እንችላለን።

ኢየሱስ በአይሁድ ባሕል ተወልዶ ያደገ ስለሆነ ባሕሉን ተቀብሎታል። ኢየሱስ ክርስቶስ የእግዚአብሔር ልጅ፤ ራሱ አምላክ የሆነው ሰው ሆኖ ወደ ምድር መጥቶ በአይሁድ ማኅረሰብ መካከል በጊዜና በቦታ ተወስኖ ኖረ። ዮሐ. 1:14 «ቃልም ሥጋ ሆነ፤ ጸጋንና እውነትንም ተሞልቶ በእኛ አደረ» ይላል። ዓለምን ለማዳን የእግዚአብሔር ልጅ ሥጋ ለብሶ ሰው ሆነ። ሰው እንደ መሆኑ አይሁዳዊ ሆኖ ተወለደ። ገላ. 4:4-5 «ነገር ግን የዘመኑ ፍጻሜ በደረሰ ጊዜ እግዚአብሔር ከሴት የተወለደውን ከሕግም በታች የተወለደውን ልጁን ላከ። እንደ ልጆቹ እንሆን ዘንድ ከሕግ በታች ያሉትን ይዋጅ ዘንድ» ይላል። የአሥራ ሁለት ዓመት ልጅ በሆነ ጊዜ ከወላጆቹ ጋር የፋሲካ በዓል ወደሚደረግበት ወደ ኢየሩሳሌም ወጣ (ሉቃ. 2:41-42)። በቃና ዘገሊላ ለሠርግ በታደመበት የወይን ጠጅ ባለቀ ጊዜ ውኃን ወደ ወይን ጠጅ ለወጠ (ዮሐ.2)። ፈሪሳዊና የአይሁድ ሸንጎ አባል የሆነ ኒቆዲሞስ በሌሊት በመጣ ጊዜ ከነባሕሉና ከነማንነቱ ተቀበለው (ዮሐ. 3:1-2)። በገሊላ እንደተወለደ ልጅ

አለባበሱና አነጋገሩ የአይሁድ ነበር፤ በየሰንበቱም ወደ ምኩራብ ይሄድ ነበር (ሉቃ. 4:16)። እንደ አይሁዳዊ ልጅ የሙሴን ትዕዛዛት ተከትሎአቸዋል (ማቴ. 5:17-20)። የቤተ መቅደስን ግብር ከፍሏል (ማቴ. 17:27)። በዚህ መሠረት ባሕሉን ተቀብሏል ማለት ነው።

አንዳንድ ጊዜ ግን ባሕሉን ንቆት አልፏል። የአይሁድን ባሕልና ወግ በመጣስ ኃጢአተኛ የሆነችውን ሰማርያዊት ሴት ለማዳን (እርሱ አይሁዳዊ እርሷ ሰማርያዊት፤ እርሱ ወንድ እርሷ ሴት፤ እርሱ ጻድቅ እርሷ ኃጢአተኛ) ፤ በእርሷ አማካይነትም የሰማርያን ሕዝብ ለማዳን በያዕቆብ የውኃ ጉድጓድ አጠገብ አነጋገራት (ዮሐ. 4)። ፈሪሳውያን ከሄሮድስ ወገን ከሆኑት ጋር በመሆን ለቄሣር ግብር መክፈል መፈቀድ አለመፈቀዱን በጠየቁት ጊዜ «የቄሣርን ለቄሣር የእግዚአብሔርንም ለእግዚአብሔር አስረክቡ» (ማቴ.22:21) አላቸው። ኢየሱስ ከደቀ መዛሙርቱ ጋር በቀራጩ ማቴዎስ ቤት እራት በሚበሉበት ጊዜ ብዙ ቀራጮችና ኃጢአተኞች መጥተው ከእነርሱ ጋር በሉ። ፈሪሳውያን የኢየሱስን ደቀ መዛሙርት «መምህራችሁ ከቀራጮችና ከኃጢአተኞች ጋር አብሮ ስለ ምን ይበላል?» ብለው በጠየቁት ጊዜ «ኃጢአተኞችን ወደ ንስሐ እንጂ ጻድቃንን ልጠራ አልመጣሁም» አላቸው (ማቴ. 9:9-13)። ሌሎች ሁሉ በሚጾሙበት ወቅት እርሱና ደቀ መዛሙርቱ አልጾሙም ነበር (ማር. 2:18-19)። የአይሁድ ልማድ የሆነውን ከምግብ

በፊት እጅ መታጠብን ባለማድረጉ ተደንቀዋል (ሉቃ. 11:38)፤ ለምጻሞችን ነክቷል፤ የሞተችውን ልጅ እጅ ይዞ አስነስቷል፤ ከሰማርያዊት ሴት ጋር ተነጋግሯል። እነዚህ ሁሉ በአይሁዳውያን ባሕል ንጹሕ ያልሆነ የሚባሉና የማይነኩ ነበሩ። አንዳንድ ጊዜ ባሕልን የናቀበት ምክንያት እያንዳንዱ ሰው ሊቀበለው የሚገባ ከባሕላቸው የተሻለ እውነት ስላለ ያንን እንዲቀበሉት ነው።

አንዳንድ ጊዜም ባሕሉን ሲቃወምና ሲያፈርስ እንመለከታለን። ባሕልን ንቆ መተው ለዎችን ሊያስገርማቸው ይችላል፤ መቃወምና ማፍረስ ግን ያናድዳል፤ ያበሳጫል፤ ተቃውሞም ያስነሳል። ለምሳሌ ከቤተ መቅደስ ውስጥ ነጋዴዎችን በጅራፍ አባረራቸው (ማር. 11:15)፤ ደቀ መዛሙርቱ በሰንበት ዕለት ፍሬ ቀጥፈው እንዲበሉ ፈቀደላቸው (ሉቃ. 6:1)፤ እርሱ ራሱ በሰንበት ቀን የታመሙትን ፈውሷል፤እንዲያውም ብዙዎችን የፈወሰው ከሌሎች ቀናት ይልቅ በሰንበት ቀን ነበር (ሉቃ. 6:7)፤ አመንዝራ ሴት እንድትወገር አልፈቀደም (ዮሐ. 8:11)፤ ኃጢአተኛ ሴት በፀጉሯ እግሩን ሲታብስ አልከለከላትም (ሉቃ. 7:38)። ፈሪሳውያንን ግብዞች ብሎአቸዋል (ማቴ. 23:13)። በኮራዚን፤ በቤተ ሳይዳና በኢየሩሳሌም የፍርድን ነገር ተናግሯል (ሉቃ. 10:13፤ 21:24)። ፍቺን፤ መሐላንና በሙሴ ሕግ የተጻፈውን በቀል ሁሉ ተቃውሟል (ማቴ. 5:31-32፤ 34– 40)። በዚህ ሁሉ ኢየሱስ ለምን ባሕሉን

አፈረሰው? ምክንያቱም እንደዚህ ዓይነት ባሕሎች ሕዝቡን አንቀው የያዙ በመሆናቸው ነጻ መውጣት ስላለባቸው ነው።

እንግዲህ ኢየሱስ ክርስቶስ ከባሕል ጋር በተያያዘ አንዳንዶቹን ተቀብሏቸዋል፤ አንዳንዶቹን ግን ንቋቸዋል፤ አንዳንዶቹን ደግሞ ተቃውሟቸዋል፤ አፍርሷቸዋልም። እነዚህ ሁሉ ለኢየሱስ ክርስቶስ ዋነኛ ነገሮች አልነበሩም። ለእርሱ ዋነኛ ነገር አዲሱን ባሕል የወንጌሉን እውነት ማስተዋወቅ ነበር።

3. ወንጌልና ባሕል

ባሕል የተለያዩ ሰዎች የሚያስቧቸው፤ የሚያደርጓቸውና የሚሰማቸው ስሜት ከሆነ ወንጌል የቱጋ ይመደባል? ወንጌል በራሱ የአንድ ባሕል አካል አይደለም? መልሱ አዎን ከሆነ ክርስቲያን ለመሆን የትኛውን ባሕል እንቀበላለን?

በሐዋሪያት ሥራ መጽሐፍ ብዙ አሕዛብ በክርስቶስ ኢየሱስ በማመን ወደ እግዚአብሔር መንግሥት ሲጨመሩ ትልቅ ጥያቄ በሐዋሪያት መካከል ተነሳ። እነዚህ ሰዎች ወደ ይሁዲነት ተመልሰው የአይሁድን ባሕል መገረዝንና የመሳሰሉትን መተግበር አለባቸው? ካልሆነ የትኛውን የብሉይ ኪዳን አስተምህሮ ተቀብለው የትኛውን መተው አለባቸው?

የመጀመሪያው ትልቁ የቤተ ክርስቲያን ጉባዔ (ሐዋ. 15) የተሰበሰበው ይህንን ጥያቄ ለመመለስ ነበር። አሕዛብ

ክርስቲያን ለመሆን አይሁዳውያን መሆን አለባቸው? ይህ የመጀመሪያዋን ቤተ ክርስቲያን ያታገለ መሠረታዊ ጥያቄ ነበር፡፡ የመጨረሻ መልሳቸው ግን አይደለም የሚል ነበር፡፡ ምንም እንኳን ወንጌል ከአብርሃም ጀምሮ እስከ ክርስቶስ ድረስ የተሰበከው በአይሁድ አውድ የነበረና አሁንም በዚያው አውድ መነገር ቢኖርበትም የምሥራቹ ቃል የእግዚአብሔር መለኮታዊ መልእክት ስለሆነ በዚያ ባሕል የተወሰነ አይደለም፡፡ ስለዚህ አሕዛብ አምነው ሲድኑ ክርስቲያን ለመሆን አይሁዳዊ መሆን የለባቸውም፡፡

እንደዚህ ከሆነ ወንጌል ምንድነው? እንዴትስ ከሰው ባሕል ጋር ይገናኛል? ወንጌል እግዚአብሔር በታሪክና በልጁ በክርስቶስ ኢየሱስ ሰው በመሆን ለሰው ልጆች ሁሉ የተሰጠ መገለጥ ነው፡፡ ይህም መገለጥ በቅዱስ ቃሉ ተጽፎ ይገኛል፡፡ ይህ በቃሉ የተጻፈው የእግዚአብሔር መገለጥ በሰው ባሕል ውስጥ ገብቶ እግዚአብሔርንና ሰውን የሚያገናኝበት መንገድ የተወሳሰበ ነው፡፡ ነገር ግን እግዚአብሔር በልጁ በኩል ከሰው ጋር ያደረገው ግንኙነት ወንጌልንም በተለያየ ባሕል ውስጥ ገብቶ ሰውን ከእግዚአብሔር ጋር ለማገናኘት ምክንያት ሆኖናል፡፡ ኢየሱስ ክርስቶስ ፍጹም አምላክ ሆኖ እያለ አምላክነቱን ሳያጣ ፍጹም ሰው እንደሆነ ሁሉ ወንጌልም መለኮታዊ መልእክቱን ሳይቀይር በተለያየ ባሕል ውስጥ ገብቶ ሰውን ከእግዚአብሔር ጋር ማስታረቅ ይችላል፡፡

የወንጌልን መልእክት ይዘን ወደ ተሰያየ ባሕል ስንሄድ ለሚያጋጥሙን ችግሮች ፓውል ሂበርት ሦስት መሠረታዊ መመሪያዎችን አስቀምጦልናል፡፡

የመጀመሪያው ወንጌል ከሰው ባሕል ሁሉ መለየት አለበት፡፡ ወንጌል የሰው ታሪክና ዜና ሳይሆን የእግዚአብሔር መገለጥ ነው፡፡ ወንጌል ለማንም ባሕል ለብቻው የተሰጠ ስላይደለ ሰው ሁሉ እንደየባሕሉ መረዳት አለበት፡፡ አንዳንድ ሚስዮናውያንና ወንጌላውያን የምሥራቹን ቃል ከመጡበት ባሕል ጋር ያያይዙታል፡፡ ይህ አመለካከታቸው ወንጌልን የሚሰብኩበትን ኅብረተሰብ ባሕል እንዲክዱና ወንጌልን ሰምተው ባመኑት ላይ የራሳቸውን ባሕል እንዲቀበሉ እንዲጫኑ አድርጎአቸዋል፡፡ ከዚህም የተነሳ ወንጌልን የሚሰሙ ሰዎች ወንጌል እንግዳ ባሕልና በተለይም የምዕራባውያን አስተምህሮ እንደሆነ እንዲያምኑ አድርጎአቸዋል፡፡ ይህም ሰዎች የኢየሱስን አዳኝነት ሳይጠሉ ነገር ግን በወንጌል አምኖ መዳን ማለት የራሳቸውን ባሕል ጥለው እንግዳ ባሕል መቀበል እንደሆነ አድርገው ስለተቀበሉ የወንጌልን እውነት እንዲጠሉ አድርጎአቸዋል፡፡

ሁለተኛው ወንጌል ለየትኛውም ባሕል ለብቻው የተሰጠ አይደለም፤ ስለሆነም በእያንዳንዱ ባሕል አውድ መገለጥ አለበት፡፡ ሰዎች የወንጌልን መልእክት ከራሳቸው ቋንቋ፤ ከሚግባቡበት ምልክትና ሥርዓት ውጭ ሊረዱ አይችሉም፡፡ ጌታን ያላወቁ ሰዎች ወንጌልን እንዲሰሙና እንዲያምኑ

ከተፈለገ ወንጌል በባሕላቸው ውስጥ አልፎ መነገር አለበት:: ከሰዎች ጋር ለመግባባት የሚደረገው ሂደትም በሰዎች በራሳቸው ባሕል አውድ ውስጥ እንዲሁም መረዳት በሚችሉበት መንገድ መሆን አለበት::

ሦስተኛው ወንጌል ሁሉንም ባሕል እንዲለወጡ ጥሪ ያደርጋል:: የኢየሱስ ክርስቶስ የጽድቅ ሕይወት የሰውን ኃጢአተኝነት እንደሚኮንነው ሁሉ የእግዚአብሔር መንግሥት ወንጌልም ባሕሎችን ሁሉ በጽድቅ ለመኮነን የቆመ ነው:: ሰው የተፈጠረው በእግዚአብሔር አምሳል ነው:: ይህ በእግዚአብሔር አምሳል የተፈጠረው ሰው ደግሞ ለራሱ የሚመቸውን ባሕል ፈጥሯል:: በጌታ አምነው የዳኑ ሁሉም በዚህ በተፈጠረው ባሕል ውስጥ ይኖራሉ:: ይሁን እንጂ ሰው ኃጢአተኛ በመሆኑ ባሕሉም ከዚህ የጸዳ አይደለም:: ለምሳሌ ጠርንት፤ አንዱ ሌላውን መጨቆን፤ አንዱ በሌላው ላይ የሚፈጽመው ግፍና በደል፤ የጣዖት አምልኮና የመሳሰሉት ሁሉ ሰው የፈጠራቸው ክፉ ነገሮች ናቸው:: ወንጌል ግለሰቦችን እንዲለወጡ እንደሚጠራ ሁሉ እነዚህን መጥፎ ተግባራትንም እንዲለወጡ ይጠራል::

ወንጌል የሰው ልጅ እግዚአብሔር እንደሚፈልገው ይኖር ዘንድ መንገድ ያሳያል:: ሕይወታችንና ባሕላችንም በዚህ መንገድ እንዲቀረጽ ይፈልጋል:: የወንጌል መልእክት ይህንን የማያውጅና በባሕል ተጽዕኖ ሥር የሚወድቅ ከሆነ ግን እውነተኛ ወንጌል መሆኑ ይቀራል:: ስለዚህ ባሕልና ወንጌል

አንድ ላይ ሲመጡ ሁል ጊዜም ባሕል በወንጌል እውነት ሲገመገምና ሲፈተሽ ይገባል::

4. የሌላውን ባሕል መልመድ

ባሕል በሁለት መንገድ ይለመዳል:: አንዱ በመወለድ ሲሆን ሁለተኛው በመማር ነው:: አንድ ልጅ ከተወለደ በኋላ እዚያው ሲያድግ ያለ አስተማሪ የሚናገረውና የሚያደርገው ሁሉ የቤተሰቡንና የዚያን ኅብረተሰብ ባህል ይሆናል:: ይህ በመወለድ የሚለምደውና የሚያገኘው ዕውቀት ኢን-ካልቸረሽን (Enculturation) ይባላል:: ሌላው ሰዎች ከአንድ ባሕል ወደ ሌላ ባሕል ሲሄዱ ያንን የራሳቸው ያልሆነን ባሕል የሚለማመዱበት ሂደት ነው:: በተለይ ልጆች አዕምሮአቸው ብሩህ ስለሆነና ከሌሎች ልጆች ጋር ስለሚውሉ ወዲያው የዚያ ማህበረሰብ ባሕል አካል ይሆናሉ:: ይህም በመማር የሚገኝ ዕውቀት አ-ካልቸረሽን (Acculturation) ይባላል:: በዚህ ቦታ የሌላውን ባሕል መልመድ ሲባል አንድ ሰው ከተወለደበት፤ ካደገበትና ከለመደው ባሕል ወጥቶ ወደ ሌላ እንግዳ ባሕል ሲገባ የሚለምደው ሁኔታ ነው:: የወንጌል መልእክተኞች ለአገልግሎት ወደ ሌላ ኅብረተሰብና ባሕል ሲሄዱ ይህ ዕውቀት እንዲኖራቸው ይጠበቅባቸዋል:: ስለዚህ በዚህ ክፍል መዳሰሱ አስፈላጊ ነው::

አንድ ሰው የሌላው ሰው ወይም ማህበረሰብ ባሕልና ዕውቀት እንዲኖረው ከዚያ ማህበረሰብ ጋር የቀረበ ግንኙነት

ሲኖረው ይገባል:: ቀላል ከሆነው ሰላምታ በመጀመር ለመገበያየት በሚደረገው ንግግር፤ በለቅሶ፤ በሠርግና በበዓል ጊዜያት ስለሚደረጉ ሥርዓቶችና ቂንቂዎች ማወቅ ባሕሉን እንዲያውቅ ያደርጉታል:: ይህ ደግሞ ፍላጎትን፤ ጊዜን መስጠትንና ከዚያው ኅብረተሰብ ጋር መላመድን ይጠይቃል:: ይህ ሲሆን እንግዳው ሰው የማህበረሰቡን አመለካከት፤ አስተሳሰብና አኗኗር ማወቅ ይጀምራል:: ማህበረሰቡም እንግዳውን ሰው ማወቅ ይጀምራሉ::

አንድ መዝገበ ቃላት እንዳስቀመጠው ወደ ሌላ ባሕል የሄደ እንግዳ ሰው ማወቅና ማለፍ የሚገባቸው ሰባት ደረጃዎች አሉ::

4.1. ቂንቂን መማር፡- የሌላውን ባሕል ለማወቅ የመጀመሪያ ደረጃ ቂንቂን ማወቅ ወይም መማር ነው:: በማህበረሰቡ ውስጥ የሚከናወኑ አንዳንድ ነገሮች በማየትና አስተውሎ በመመልከት ሲታወቁ ይችላሉ፡ ትርጉማቸው የሚታወቀው ግን ያ ኅብረተሰብ የሚናገረው ቂንቂ ሲታወቅ ነው:: በሌላው ባሕል ውስጥ ወንጌልን ለማገልገል የሚፈልግ የወንጌል አገልጋይ ቂንቂቸውን መማርና ማወቅ ካልቻለ ከኅብረተሰቡና ጥልቅ ከሆነ ባሕላቸውና አኗኗራቸው ተገልሎ ይኖራል::

4.2. የገንዘብ አጠቃቀማቸውን ማወቅ፡- በሌላ ባሕል ውስጥ የሚያገለግል የወንጌል አገልጋይ የኅብረተሰቡን የግብይት፤ የንብረት አያያዝ፤ የብድር፤ የልውውጥና የመሳሰሉትን

ከገንዘብና ከንብረት ጋር የተያያዙ ነገሮችን ማወቅ ለውጤታማ አገልግሎት ብቻ ሳይሆን የዕለት ተዕለት ኑሮውን ለመግፋትም ወሳኝ ነው:: ይህ ደግሞ የሚታወቀው በኅብረተሰቡ እንቅስቃሴ ውስጥ እንደ አስፈላጊነቱ በቀጥታ በመሳተፍና የሚያደርጓቸውንም ነገሮች ለምንና እንዴት እንደሚያደርጉ አስተውሎ በመከታተል ነው::

4.3. ማኅበራዊ ግንኙነቶች፡- ሰዎች ሁሉ እንደየባሕላቸው እርስ በርስ የሚገናኙበት የጋብቻ፤ የዕድር፤ የቤተ ዘመድ፤ የልቅሶ፤ የዳኝነትና የመሳሰሉት ግንኙነት አላቸው:: አንዱ ለሌላው ያለው ክብርና ቦታ፤ የመሪነትና የሥልጣን ደረጃ፤ በወንዶችና በሴቶች፤ በሽማግሌዎችና በወጣቶች መካከል ያለው ቦታና የመሳሰሉት ሁሉ የወንጌል አገልጋይ ሊያውቅ የሚገባቸው ለአገልግሎቱ ውጤታማነት አስፈላጊ ነገሮች ናቸው::

4.4. የችግር አፈታት ባሕል፡- በሌላ ባሕል ውስጥ ችግሮች እንዴት እንደሚከሰቱና ኅብረተሰቡ ችግሮችን እንዴት እንደሚፈቱ ማወቅ ሌላው አስፈላጊ ነገር ነው:: የኢትዮጵያን ባሕል ከሌላው ዓለም ልዩ ከሚያደርጋቸው ነገሮች አንዱ የሽምግልና ዳኝነት ነው:: ብዙ ብሔሮች የራሳቸው የሆነ የሽምግልና አስተዳደር አላቸው:: እያንዳንዳቸው የራሳቸው የሆነ አሠራር፤ ሕግና ደንብ አላቸው:: አንዳንዶቹ ደግሞ በሃይማኖታዊ ሥርዓት ይተዳደራሉ:: ለምሳሌ ክርስቲያኖች እንደ እግዚአብሔር ቃል

በወንድሞች፤ በቤተ ክርስቲያን ሽማግሌዎችና በአዋቂ ሰዎች፤ ሙስሊሞች በሸርዓ ሕግ፤ ሌሎች ይህንን የማይፈልጉት ደግሞ በአገሪቱ ሕግ መሠረት በፍርድ ቤት ሊሆን ይችላል:: ችግሮች እንዴት እንደሚከሰቱና ኅብረተሰቡ እንዴት እንደሚፈታቸው አገልጋዩ ማወቅ አለበት::

4.5. የልጆች አስተዳደግ፦ አንድ አገልጋይ ከቤተሰቡ ጋር ወደ ሌላ ባሕል ሲሄድ ከኅብረተሰቡ ጋር ቀድመው የሚላመዱት ልጆች ናቸው:: ልጆች ወዲያው ከልጆች ጋር መጫወትና መግባባት ይጀምራሉ:: ለእነርሱ የሃይማኖት፤ የብሔርና የማንነት ልዩነት ጥያቄ ውስጥ አይገባም:: አብረው መጫወትና መግባባት እስከቻሉ ድረስ ሌሎች ልጆች እንግዳውን ልጅ በደስታ ይቀበሉታል:: ልጆች እንደ አዋቂዎቹ ማን ነው? ለምን መጣ? የየትኛው ሃይማኖት ተከታይ ነው? የሚሉ ነገሮችን አያውቁም:: ይህ ደግሞ ለተለያዩ ነገሮች ይጠቅማል:: አንደኛው ልጆች ባሕሉን ቶሎ ስለሚለምዱ ብቸኛ አይሆኑም:: ሁለተኛው ለወላጆቻቸው የባህሉን አንዳንድ ስርዓቶች ያስለምዱአቸዋል:: ሦስተኛው በጣም አስፈላጊ መረጃዎችን በልጆች አማካይነት ማግኘት ይችላሉ:: ከዚህም ባሻገር አገልጋዩ ልጆቹን በቤት ውስጥ እንደ እግዚአብሔር ቃል ሲመራቸው በኅብረተሰቡ መካከል ደግሞ እንዴት ማሳደግ እንደሚችል ከኅብረተሰቡ ይማራል ማለት ነው::

4.6. የኅብረተሰቡን አስተሳሰብና አመለካከት፦ የወንጌል አገልጋዮች ወንጌልን ሲመሰክሩ ሰዎች ሦስት ዓይነት ምላሽ አላቸው፤ አንዳንዶቹ ይቀበላሉ፤ ሌሎቹ «ሌላ ጊዜ እናያለን» ይላሉ፤ ሌሎቹ ደግሞ ይቃወማሉ:: ለምላሻቸው ያደጉበት፤ የኖሩበትና የተቀረጹበት አስተሳሰብና አመለካከት ትልቅ ተጽዕኖ ያደርጋል:: ሰዎች ሁሉ ያደጉበት ባሕል ልክ ነው የሚሉአቸውን ልክ ነው ብለው ልክ አይደለም የሚሉአቸውን ደግሞ ልክ አይደለም ብለው ለዘመናት ስለኖሩ ያንን አስተሳሰብ መቀየር ከባድ ነው:: የወንጌል መልእክት ሲነገር ነፍስን የሚያድን ቃል እንደሆነ ሳይሆን ሌላ ባሕል አድርገው ስለሚያስቡ እንቅፋት ይሆናል:: ከዚህም ሌላ የወንጌል መልእክተኛው ከኅብረተሰቡ ጋር አብሮ ስለሚኖር የሚወዱአቸውንና የሚጠሉአቸውን ነገሮች ለይቶ በማወቅ መልእክቱን በአስተሳሰባቸው አውድ ለማስተላለፍ ያስችለዋል::

4.7. የወንጌል መልእክት ተግባራዊ የሚሆንበትን መንገድ፦ የወንጌል መልእክተኛው የሚያገለግልበትን ባሕል እንዲያውቅ የሚያስፈልግበት ዋናው ምክንያት የወንጌልን መልእክት በአውዱ መሠረት ለማስተላለፍ ነው:: ከላይ የተጠቀሱትን ነገሮች ሁሉ ካወቀ በኋላ አገልጋዩ ራሱን መጠየቅ ያለበት ጥያቄ «እንዴት የወንጌልን መልእክት ማስተላለፍ እችላለሁ?» የሚለውን ነው:: ተግባራዊነቱን ካላወቀ ባሕሉን ማወቅ የእዕምሮ እውቀት ብቻ ይሆናል::

ለተለማሪብት ዋነኛ ተልዕኮም የሚፈይደው ምንም ነገር አይኖረውም።

5. በባሕል ተጽዕኖ መጨነቅ

የወንጌል መልእክተኛው ወንጌልን የራሱ ባልሆነ እንግዳ ባሕል ውስጥ ለማገልገል ሲሄድ ራሱን በሁለት ባሕሎች መካከል ያገኛል። አንዱ ያደገበትና የኖረበት የራሱ ባሕል ሲሆን ሁለተኛው የሄደበት አካባቢ እንግዳ (አዲስ) ባሕል ነው። መልእክተኛው የሚያገለግለውን መልእክት ማወቅ አንድ ነገር ሲሆን የሚያገለግልበትን ባሕል ማወቅ ሌላው ነገር ነው። ወንጌላውያን የወንጌልን መልእክት ይዘው ብዙ ኪሎ ሜትሮችን ተጉዘው ይሆናል። መልእክቶቻቸውንም ጠንቅቀው ያውቁ ይሆናል። ተሸኝተው ሲሄዱ በትልቅ ድፍረትና መተማመን ሄደው ይሆናል። ወደሚሄዱበት ቦታ ደርሰው ከእንግዳ ባሕል ጋር ፊት ለፊት ሲጋጠሙ ግን መደንገጥና መሸበር (Culture Shock) ይከሰታል።

አገልጋዩ ተሸኝቶ ሲሄድ ዲል ያለ ድግስ ተደግሶ በቤተ ክርስቲያን ውስጥ እሉና ቤተሰቡ የክብር እንግዳ ሆነው ለሚሸኙአቸው ሰዎች እንደ ትልቅ ዕድለኞች ተቆጥረው በደስታ ይሸኛሉ። ጓደኞች፣ ዘመዶች፣ አብረው ያገለገሉ ሰዎች ሁሉ በጸሎትና በቡራኬ ሲሸኙ እነርሱም ሲሄዱ በትልቅ ተስፋ፣ ጉጉትና ወኔ ይሰማራሉ። ወደሚሄዱበት ቦታ ሲደርሱም የሞቀ አቀባበል ይደረግላቸዋል። ከደረሱ

በኋላ በነጋታው ቋንቋቸው ስለማይታወቅ በምልክት መነጋገር ይጀመራል። ምግቡ የተለመደ አይደለም። የሕዝቡም ባሕርይ እንግዳ ነው። በዚህ ጊዜ ያ ሁሉ ደስታና ስሜት ይጠፋና ድንጋጤና ፍርሃት ይሆናል። አንዳንዶቹ የመሄድ ፍላጎት እንጂ ሄደው ምን እንደሚያደርጉም በውል የማያውቁ ወንጌላውያን አሉ። አንዲት ወጣት ሴት ሚስዮናዊት ሆና ከአሜሪካ ወደ አፍሪካ ለመሄድ የሸኝት ፕሮግራም ከተደረገና ከተጸለየላት በኋላ ሄዳ ምን እንደምታደርግ ስጠይቃት በአጭር ቃል «አላውቅም፣ ሄጄ አያለሁ» አለችኝ። ነገር ግን ደስታዋ ወደር አልነበረውም። እንደዚህ ዓይነቶቹ ከደረሱ በኋላ ሁሉ ነገር እንግዳ ሲሆንባቸው መረበሽና መደንገጥ አንዳንዶቹም ወደ ቤት ለመመለስ ይወስናሉ።

አንዳንድ ምሁራን እንደሚሉት በሌላ ባሕል ለማገልገል የሚሄዱ አገልጋዮች አራት ደረጃዎችን ያልፋሉ። የመጀመሪያው ደረጃ የደስታ፣ የጉጉት፣ አጭርና የጫጉላ ጊዜ ነው። ሁሉም ነገር የተሳካበት ጊዜ ነው። ሁለተኛው ደረጃ ሁሉም ነገር እንደ ተጠበቀውና ተስፋ እንደ ተደረገው ላይሆን እንግዳ ሆኖ መረበሽና መደንገጥ የሚሆንበት ጊዜ ነው። ሦስተኛው ደረጃ ባሕሉን የሚለማመድበት፣ በትንሹም ቢሆን በቋንቋቸው መግባባት የሚሞክሩበት፣ ምግቡንና ሕዝቡን መልመድ የሚጀምሩበትና ተረጋግተው መኖር የሚችሉበት ጊዜ ነው። አራተኛው ደረጃ ከባሕሉ ጋር ቤተኛ የሚሆኑበት ጊዜ ነው። በዚህ ጊዜ ሁሉንም ነገር ለምደው

የኖሩበትንና ያደጉበትን ባሕል ረስተው የሚኖሩበትን ባሕል ባሕላቸው፤ ሕዝቡን ሕዝባቸው አድርገው የሚኖሩበት ጊዜ ነው:: በተለይ ልጆቹ ከወላጆቹ ባሕል ይልቅ የእንግዳው አካባቢ ባሕል ባሕላቸው ሆኖ የነበሩበትን ጨርሶ የሚረሱበት ጊዜ ነው::

የወንጌል አገልጋዮች ወደ ሌላ አካባቢ ባሕል ሲሄዱ እንዲረበሹና እንዲደነግጡ የሚያደርጉ አምስት አበይት ምክንያቶች አሉ:: እነርሱም:-

የመጀመሪያው ምክንያት ከኅብረተሰቡ ጋር ለመግባባት አለመቻል ነው:: የወንጌል አገልጋይ ከኖረበት ባሕል ወጥቶ ሲሄድ ቋንቋው፤ የሰው ባሕርይ፤ ምግቡ፤ አስተሳሰቡ ሁሉ እንግዳ በሚሆነበት ጊዜ መልመድና ከሰዎች ጋር መግባባት ካቃተው ፍርሃት፤ ድንጋጤና መረበሽ ይሆንበታል::

ሁለተኛው ምክንያት የዕለት ተዕለት ኑሮ ሁኔታ መለወጡ ነው:: አገልጋዩ በኖረበት ባሕል ሚስት ትገበያያለች፤ ምግብ ታበስላለች፤ ልብስ ታጥባለች፤ የባል ኃላፊነት አገልግሎትና ውጫዊ ግንኙነት ብቻ ይሆናል:: በእንግዳው ባሕል ግን ሚስት ብቻዋን ገበያ መሄድ ስለማትችል ከእርስዋ ጋር ገበያ ሄዶ መሸማመት፤ ልብስ አጥቦ መርዳት፤ በልጆች አያያዝም ዘመድ አዝማድ ተንከባክቦ የለመደው በእንግዳው አካባቢ ዘመድና የለመዱት ጎረቤት ስለሌለ የልጆችን ኃላፊነት መውሰድ፤ በኖረበት አካባቢ በቀላሉ የሚከናወኑ ነገሮች

ባንክ፤ ሱቅና የመሳሰሉት በአቅራቢያ ከሌሉ እነዚህንና የመሳሰሉትን ከተለመደው ኑሮ ወጣ ያሉ ነገሮች ለማከናወን ረጅም ጊዜ ስለሚፈጅ ፍርሃት፤ ድንጋጤና መረበሽ፤ አልፎም ተስፋ መቁረጥ ይመጣል::

ሦስተኛው ምክንያት ከግንኙነት አንጻር የተደረገ ለውጥ ነው:: ሰው ሁሉ በኑሮው የሚገናኛቸው ብዙ ዓይነት ሰዎች አሉ፤ ወዳጆች፤ ጎረቤቶች፤ ጓደኞች፤ የሱቅ ደንበኞች፤ በችግር ጊዜ ፈጥኖ የሚደርስ ዕድርና የመሳሰሉት ሁሉ አሁን የሉም:: እነዚህ ሁሉ የሰው ማንነት የሚገለጥባቸውና የሚተማመኑባቸው ግንኙነቶች ሲቀሩ ነገሮች ይለወጣሉ:: ልጆች የራሳቸው ችግር ስላለባቸው መጥተው ይጮሃሉ፤ ሚስት በራስዋ የባልን ዕርዳታ ትፈልጋለች:: ባል ደግሞ የራሱ ችግር ስላለበት የሌላውን ዕርዳታ ይፈልጋል:: ችግሮቹ የተለመዱ ስላልሆኑ ቀድሞ በችግርና በብቸኝነት ጊዜ የሚረዱ ሰዎችና ሁኔታዎች ባለመኖራቸው ድንጋጤና መረበሽ ይሆናል::

አራተኛው ምክንያት አለመረዳት ነው:: ሰው ከሌላ ሰው ጋር ለመኖር ባሕሉን፤ አኗኗሩንና እየተከናወኑ ያሉትን ነገሮች በትክክል መረዳት ያስፈልጋል:: የወንጌል አገልጋዩ ከኅብረተሰቡ ምን ይጠብቃል? ኅብረተሰቡስ ከእርሱ ምን ይጠብቃል? ይህንን በትክክል ካልተረዳ የራሱ ዕውቀት ብቻውን ትርጉም አይኖረውም:: ለምሳሌ ያህል በአንዳንድ ባሕል በአመልካች ጣት መጠቆም ነውር ሊሆን ይችላል::

በሌላው ባሕል ደግሞ አትኩሮ ማየት የተለየ ትርጉም ሊሰጥ ይችላል:: የሌላውን ባሕል በትክክል አለመረዳት ትችትና ለምች ከአገልጋዩ እንዲርቁ ስለሚያደርጉ ድንጋጤንና መረበሽን ይፈጥራል::

አምስተኛው የአገልጋዩ ስሜትና ድምዳሜ የተሳሳተ ሲሆን ነው:: የሚሰማው ሙዚቃ፤ የሚበላው ምግብ፤ የሰው አለባበስ፤ የኅብረተሰቡ እንቅስቃሴ ሁሉ እንግዳ ሲሆን በቀላሉ መቆጣትና መናደድ ይጀምራል:: ይህ ባሕሉን በትክክል አለመረዳት የተለየ ስሜት ይፈጥርና ባሕሉ መጥፎ እንደሆነ በማሰብ ድምዳሜ ላይ ይደርሳል:: በዚህ መጥፎ ባሕል ውስጥ መኖር ደግሞ የማይቻል እንደሆነ ይታሰብና መረበሽና መደንገጥ ይጀመራል::

እነዚህ ሁኔታዎች ሲደራረቡ የመጡበትን አካባቢና ቤተሰብ መናፈቅ ይመጣል:: ከዚህ የተነሳ አንዳንድ ጥናቶች እንደሚያመለክቱን ራሳቸውን ያጠፉ ሚስዮናውያን አሉ:: አንዳንዶቹ ለአገልግሎት ራሳቸውን ለእግዚአብሔርና ለቤተ ክርስቲያን ሰጥተው ከሄዱበት ጊዜ አስቀድመው እንዲመለሱ ሚስቶቻቸው ወይም ልጆቻቸው ምክንያት ይሆናሉ:: ስለዚህ ከባሕላቸው ወጥተው ወደ ሌላ ባሕል የሚሄዱ የወንጌል መልእክተኞች የእግዚአብሔርን ቃልና የወንጌሉን መልእክት ይዘው ብቻ ሳይሆን የሚሄዱበትንም ባሕል ጠንቅቀው ማወቅ አለባቸው::

አንዳንድ የወንጌል አገልጋዮች በሌላ ባሕል ብዙ ዓመት ካገለገሉ በኋላ ወደ ተወለዱበት አካባቢና ባሕል ሲመለሱ የተወለዱበትና ያደጉበት ባሕልና ቋንቋ ራሱ እንግዳ ይሆንባቸውና ይቸገራሉ:: በተለይ ልጆች ብዙ ዓመት ቆይተው ከተመለሱ ለመልመድ አስቸጋሪ ይሆንባቸዋል:: አንድ ወንጌላዊ ከወላይታ ወደ ትግራይ ሄዶ ለአሥር ዓመታት ያህል ቆይቶ ትምህርት ለመማር ሲመለስ ልጆቹ ጨርሶ የትግራይ ተወላጅ መስለው ነበር የመጡት:: የወላይታን ባሕልና ቋንቋ ለመልመድም በጣም ተቸግረዋል:: ስለዚህ ቀድሞ የኖሩበትና ያደጉበት ባሕል ራሱ ከዓመታት በኋላ ሲመለሱ መረበሽንና ድንጋጤን ሊፈጥር እንደሚችል (Reverse Culture Shock) የወንጌል መልእክተኞች ማወቅ አለባቸው::

6. በባሕል ተጽዕኖ መጨነቅን ማስቀረት

በባሕል ተጽዕኖ መረበሽና መደንገጥ መቅረት የሚችል ነገር ነው:: ለዚህ ደግሞ መሠረቱ የሌላውን ባሕል በመልካም አመለካከት መመልከትና ማድነቅ ነው:: አገልጋዮች አመለካከታቸው ጥሩ ካልሆነና አዲሱን ባህል ማድነቅ ካልቻሉ ከኅብረተሰቡ ጋር ሳይዋሃዱ እንግዳ ሆነው ይኖራሉ:: መልካም አመለካከት ካለ ግን ቋንቋቸውንና ባሕላቸውን ለመማርና ለመልመድ ፍላጎቱ ይኖራል:: ሰዎችን፤ አመጋገባቸውንና የኑሮ ዘይቤአቸውን ሊወዱላቸው ይችላሉ ነገር ግን እንዴት እንደሚኖሩ ካልተማሩና ካላወቁ

አገልግሎታቸው ውጤታማ ሊሆን አይችልም። እነርሱን መውደድና እንደ እነርሱ መኖር የተለያዩ ነገሮች ናቸውና።

አንድ ሚስዮናዊ ወደ ሕንድ አገር ሄዶ ሰሁስት ዓመታት ቋንቋቸውን ማወቅ አልቻለም። ስለዚህ የላከው የሚስዮን ድርጅት ወደ አገሩ እንዲመለስ ደብዳቤ ላከለት። በዚህ ጊዜ ሚስዮናዊው ደብዳቤውን ይዞ በኃዘን ወደ መሪዎች መጥቶ ስንብት ጠየቃቸው፤ መሪዎቹ ደብዳቤውን ካነበቡ በኋላ ቀይ ቁጭ በል ብለው እንዲህ የሚል ደብዳቤ ለላከው ድርጅት ጻፉ። «ይህ ሚስዮናዊ ከእኛ ጋር በኖረባቸው ሁለት ዓመታት የአፋችንን ቋንቋ መናገር አለመቻሉ እውነት ነው። ነገር ግን የልባችንን ቋንቋ ስለሚናገር እንዲሄድብን አንፈልግም» አሉ። ማወቅና መኖር የተለያዩ ነገሮች ናቸው። አገልጋዩ በባሕላቸው ሲኖር ፍርሃትና ድንጋጤውም ይጠፋል።

ሌላው ግለኝነትንና ብሔርተኝነትን ማስወገድ ጠቃሚ ዘዴ ነው። የወንጌል መልእክተኛው «የእኔ ይሻላል» (ግለኝነት)፤ «የእኛ ይሻላል» (ብሔርተኝነት) የሚል ጠባብ አመለካከት ካለው የሄደበትን ባሕልና ቋንቋ ሊለምድ አይችልም። ይህንን ማስወገድ በሌላ ባሕል ተረጋግቶ ለማገልገል ይረዳል።

ዕውቁ የስነ-ሰብ ጥናት ምሁር ፓውል ሂበርት በሌላ ባሕል ተጽዕኖ መረበሽንና መደናገጥን ማስቀረት የሚቻልባቸውን አራት መንገዶች አገልጋዮች ሁሉ እንዲጠቀሙ ይመክራል።

የመጀመሪያው አገልጋዮች የጭንቀቶቻቸውን መንስዔ ማወቅ አለባቸው። ሰው እንደ መሆናቸው ሁኔታዎች ሲለወጡ በአገልጋዮችም ዘንድ መጨነቅ ያለ ነገር ነው። ፍርሃትና ድንጋጤ የጤነኛ ሰው ስሜት መገለጫ ናቸው። የጭንቀቱ መንስዔ ካልታወቀ ግን መፍትሔ ለማግኘት ለሰሚቸግር አደጋ ነው። መንስዔው ከታወቀ አገልጋዩ ከአቅሙ በላይ የሆነበትን ጉዳይ እንኳን ለሌላ ሰው ወይም ለቤተ ክርስቲያን መሪዎች አካፍሎ መፍትሔ ማግኘት ስስሚችል መጀመሪያ የጭንቀቱን መንስዔ ማወቅ ቀዳሚ ጉዳይ ነው።

ሁለተኛው ባሕላቸውን ማወቅ ነው። አገልጋዮች በሚያገለግሉበት ባህል ውስጥ ገብተው በመማርና በመኖር ጭንቀቶቻቸውን ማስወገድ ይችላሉ።

ሦስተኛው መተማመንን መፍጠር ነው። የኅብረተሰቡን ባሕል ማወቅና ማድነቅ በቂ አይደለም። አገልጋዮች የሚያገለግሉባቸውን ባህልና ቋንቋ ካወቁ በኋላም እንግዳ ሆነው ሊኖሩ ይችላሉ። የሚቀረው መተማመንን መፍጠር ነው። የወንጌል መልእክት ይዘን እንደ ጠላት እያዩን እንዴት ሊተማመኑን ይችላሉ? የሚል አሳብ ሊነሳ ይችላል፤ ሰዎች የወንጌል አገልጋዮች ክፉ ነገር እንደሌለባቸውና የማይጎዱ መሆናቸውን ማወቅ አለባቸው። የሰላም ሰዎች መሆናቸው

ከታወቀ መተማመን ይፈጠራል:: ወደ ባሕላቸው የሄድነው እኛ ነን እንጂ እነርሱ አይደሉም፤ ስለዚህ በተቻለ መጠን ጥሩ ግንኙነትን በማዳበር መተማመንን መፍጠር የአገልጋዮች ኃላፊነት ነው::

መተማመንን ለመፍጠር ሌላው ጠቃሚው ነገር ግልጽ መሆን ነው:: መተማመን የሁለት ወገኖች ይሁንታን የሚጠይቅ ጉዳይ ነው:: እነርሱ ልባቸውን ለእኛ እንዲከፍቱልን ከፈለግን መጀመሪያ እኛ ልባችንን ለእነርሱ መክፈት አለብን:: እንደ አገልጋዮች መተማመንን ለመፍጠር የማይለዋወጥ ባሕርይ እንዲኖረን ያስፈልጋል:: ሌሎች ለዎች ምን ዓይነት ሰዎች እንደሆንን ካወቁ ሊተማመኑብን አይከብዳቸውም:: ለዚህም በግል ከሰዎች ጋሮ የምንነጋገረውና በአደባባይ ከሌሎች ጋር የምንነጋገረው አንድ ዓይነት መሆን አለበት::

ሌላው መተማመንን በየጊዜው በምናደርጋቸው ግንኙነቶች ማሳደግ አለብን:: መተማመን ቶሎ ሊበላሽ የሚችል ነገር ስለሆነ በጥንቃቄ ካልተያዘና በዕለት ተዕለት ግንኙነቶች ካልዳበረ ሊሰበር ይችላል:: ያ ደግሞ ለወንጌል አገልግሎት እንቅፋት ይሆናል::

አራተኛው ጭንቀትን መጋፈጥ ነው:: ጭንቀት ከክርስቲያኖች ዋና ጠላት ከሰይጣንና ከሁኔታዎች መነሻ በማድረግ አገልግሎት እንዳይሳካ የሚመጣ ውጊያ ነው:: ይህንን ውጊያ ለማሸነፍ ደግሞ በድፍረት መጋፈጥ ያስፈልጋል:: ለመጋፈጥ መሣሪያ የሚሆኑት 1) ብርቱ የተቃውሞ ጸሎት 2) መንስዔ የሆነውን ነገር ለይቶ ማወቅና ማስወገድ 3) ያስጨነቀንን ነገር ለሌሎች ማካፈል 4) የእግዚአብሔርን የተስፋ ቃሎች ማስታወስ 5) የእግዚአብሔር ቃል የሚለውን ማሰላሰል ጠቃሚ ስልቶች ናቸው::

ለማጠቃለል ወንጌል የማይለወጥና የማይሻር መለኮታዊ መልእክት ነው:: መልእክቱ ደግሞ በየትኛውም ባሕልና ቋንቋ ሊቀየርና ሊመቻመች አይችልም:: ይሁን እንጂ ይህ የማይለወጥ መለኮታዊ መልእክት ለሰዎች የሚቀርበው በሚለዋወጠው የሰው ባሕልና ቋንቋ ውስጥ አልፎ ነው:: ባሕል ደግሞ የራሱ ኃይል አለው:: ሰዎች ላመኑባቸውና ለኖሩባቸው ነገሮች ዋጋ ይከፍላሉ:: ስለዚህ ወንጌልና ባሕል አንድ ላይ በሚመጡበት ጊዜ የትኛውም ባሕል በማይለወጠውና ባለ ሥልጣን በሆነው በእግዚአብሔር ቃል መፈተሽ አለበት:: ባሕሉ የእግዚአብሔርን ቃል የማይጻረር ከሆነ ልንቀበለውና ልናስተናግደው፤ የሚጻረር ከሆነ ደግሞ ጥበብና ጥንቃቄ በተሞላበት አገልግሎት ወንጌል እንዲለውጠው ማድረግ የወንጌል ምስክርነትን ውጤታማ ያደርጋል::

7. አውዳዊነት (Contextualization)

አውዳዊነት ማለት በዚህ ጽሑፍ መሠረት የማይለወጠውን የወንጌልን መልእክት ሳይሸቃቅጡና ሳያመቻምቹ

በሚለዋወጠው በሰው ባሕል ውስጥ መናገር ወይም ማስተላለፍ ማለት ነው:: እንደዚህ ከሆነ ደግሞ ቀጥታ የሚነሳው ጥያቄ ወንጌልን እንዴት አውዳዊ እናደርጋለን? የሚል ነው:: አንድ የወንጌል መልእክተኛ ወደ ሌላ አካባቢ ሲሄድ የሚሄደው ባሕልና ሃይማኖት ወደ ሌለበት ባዶ ቦታ አይደለም:: የሚሄደው ኅብረተሰቡ የራሱ የሆነና ትክክል ነው ብሎ የተቀበለው ኑሮ፤ የራሱ ያደረገው ሃይማኖት፤የአመጋገብ፤ የአነጋገር፤ የአለባበስ፤ የደስታ፤ የሐዘን ወዘተ ባሕል ይኖረዋል:: አንድ ሰው ወንጌል ተመስክሮለት ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስን የግል አዳኙ አድርጎ ሲቀበል እነዚህን ባሕሎች ምን ማድረግ አለበት? አዲሱ ወንጌላዊ አዲስ የምትተከለውን ቤተ ክርስቲያን ከእነዚህ ባሕሎች አንጻር እንዴት ያያል? ወንጌል ዘላለማዊ መልእክቱን ሳይቀይር በአዲሱ ባህል ውስጥ እንዴት ተግባራዊ ሊሆን ይችላል? ሰዎች የተለማመዱትን ጎጂ ባህል በተመለከተ ምን ማድረግ እንዳለባቸው ውሳኔ የሚሰጠው ማነው? እነዚህ ጥያቄዎች አንድ ወንጌላዊ ወንጌልን ይዞ ወደ ሌላ ባሕል ሲሄድ ሊታሰቡ የሚገቡ ወሳኝ ጥያቄዎች ናቸው::

ፓውል ሂበርት አውዳዊነትን በሦስት መንገድ ያስቀምጠዋል::

1. አሮጌውን ባሕል መጣል: አውዳዊነትን አለመቀበል

እንዳንድ ወንጌላውያን ወንጌልን ይዘው ወደ ሌላ ባህል ሲሄዱ ኅብረተሰቡ የተለማመዳቸውን እንደ አለባበስ፤ ጌጣ

ጌጥ፤ የሠርግና የልቅሶ ስርዓቶች፤ የሙዚቃ መሣሪያዎችንና የመሳሰሉትን ከባዕድ አምልኮና ከአሮጌው ሃይማኖታቸው ጋር በማገናኘት ሰዎች ክርስትናን ሲቀበሉ ለአማኝ የማይገባ ነው በማለት እንዲጥሉ ያደርጉአቸዋል:: ከዚህም የተነሳ ሰዎች ከወንጌሉ ጋር የወንጌላዊውን ባሕልም እንደ ወንጌል ክፍል በመውሰድ ይለማመዱታል:: ለምሳሌ በደቡብ ኢትዮጵያ ከተለመዱ ምግቦች አንዱ ጥሬ ሥጋ መብላት ነው:: ምዕራባውያን ከጤና ጋር በማያያዝ ጥሬ ሥጋ የኮሶ ትል ስለሚያስከትል አማኞች እንዳይበሉ ይመክሩአቸዋል:: ያ አስተምህሮ ለብዙ ዓመታት እንደ መጽሐፍ ቅዱስ ቃል ተከብሮ ጥሬ ሥጋ የሚበሉት ከአገልግሎትና ከጌታ እራት ሁሉ እንዲታገዱ የሚደረግበት ሁኔታ ነበር:: ይህ አንግዲህ አሮጌውን ባሕል መጣልና አውዳዊነትን አለመቀበል ነው:: አንዳንዶች ደግሞ ይህንን የሚያደርጉት ሥር ከሰደደ የብሔርተኝነት ስሜት ወይም አመለካከት የተነሳ ነው:: ባለማወቅ የራሳቸውን ባሕል ከወንጌል ጋር ይቀላቅሉና የሌላውን ባሕል መጥፎ በማለት ይኮንናሉ:: ይህም አመለካከት በወንጌል አገልግሎት ላይ የተለያዩ ችግሮችን ይፈጥራል::

የመጀመሪያው ሰዎችን ባሕል አልባ እንዲሆኑ ያደርጋቸዋል:: የራሳቸውን ባሕል መጥፎ እንደሆነ ይቆጥሩና ይተውታል፤ ሌላ የራሴ ነው የሚሉት ባህል ደግሞ አልያዙም:: ስለዚህም ከሁለት የወጣና ማንነቱን ያጣ ባህል አልባ ይሆናሉ::

ሁለተኛው ችግር ሰዎች በአንድ በኩል ባህላቸውን መጣል አይፈልጉም፤ በሌላ በኩል ደግሞ አገልጋዮች ያስተማሩአቸውን ትምህርት መተግበር ይፈልጋሉ:: ስለዚህም አማራጭ አድርገው የሚወስዱት የቤተ ክርስቲያን አገልጋዮች ሳያውቁ ባህላቸውን በድብቅ መለማመድን ነው:: ይህ ደግሞ እውነተኛ መለወጥ ሳይኖር ተደብቀው እንዲኖሩ ያደርጋቸዋል::

ሦስተኛው ሰዎች ክርስትናን ሌላው ሃይማኖትና ባሕላቸውን የሚያጠፋ አዲስ ትምህርት አድርገው እንዲያዩ ስለሚያደርግ ጌታ ኢየሱስን የግል አዳኛቸው አድርጎ መቀበል የሕይወት ለውጥ ሳይሆን የሃይማኖትና የባሕል ለውጥ አድርገው እንዲያዩት ያደርጋል:: ይህ ደግሞ ሰዎች በጌታ ኢየሱስ አምነናል ቢሉም ሳይለወጡ እንዲኖሩ ያደርጋቸዋል::

2. አሮጌውን ባሕል መቀበል: ሳይፈትሹ አውዳዊ ማድረግ

ይኸኛው ደግሞ ሰዎች በጌታ ኢየሱስ በሚያምኑበት ጊዜ አሮጌ ባሕላቸውን ምናልባት ጥቂት ነገሮችን ብቻ ጥለው ወይም ለውጠው በአዲሱ መንገድ እንዲጓዙ ማድረግ ነው:: የዚህ አመለካከት ያላቸው ወንጌላውያን ለሌሎች ሰዎችና ለባሕላቸው ትልቅ አክብሮት ያላቸው ሲሆን ከፍ ያለ ቦታም ይሰጣሉ:: በእነርሱ አባባል አሮጌውን ባሕል መጣል ሰዎች ወንጌልን እንዳይሰሙ እንቅፋትን ማኖር ነው::

እንደ መጀመሪያው ይኸኛውም የራሱ ችግር አለበት:: የመጀመሪያው ችግር በባሕል ውስጥ ያሉ አንዳንድ ነገሮች ኢ-መጽሐፍ ቅዱሳዊ የሆኑና እግዚአብሔር የማይከብርባቸው ሊኖሩ እንደሚችሉ አይገነዘቡም:: ሰዎች የሚለማመዱአቸው ነገሮች በእግዚአብሔር ቃል ካልተፈተሹ በግልም ሆነ በጋራ ኃጢአት በሚሆኑ ነገሮች ውስጥ ሊኖሩ ይችላሉ:: ወንጌል ግለሰቦችን ብቻ ሳይሆን ማኅበረሰብንም በወንጌል አምነው እንዲለወጡ ይጋብዛል:: አውዳውነት ማለት ሰዎች የወንጌልን እውነት በሚረዱበት መንገድ መግለጽ ሲሆን ግለሰቦችም ሆነ ማኅበረሰብ ከክፉ ሥራቸው እንዲመለሱ ይጠራል:: ስለዚህ ባሕልን ሁሉ እንዳለ መቀበል ተገቢ አይደለም::

ሁለተኛው ችግር ሰዎች ሕይወታቸው ሳይለወጥ ሁለት ዓይነት ኑሮ እንዲኖሩ ያደርጋቸዋል:: አንደኛው በወንጌል ማመን ሲሆን ሁለተኛው ኢ-መጽሐፍ ቅዱሳዊ በሆነ በቀድሞ ባሕላቸው መመላለስ ነው:: ይህ መቀላቀል ደግሞ መወገድ የሚገባው ነገር ሳይወገድ እንዲኖሩ ያደርጋቸዋል::

3. አሮጌውን ባሕል መግጠም: ፈትሾ አውዳዊ ማድረግ

አሮጌውን ባሕል መጣልም ሆነ ሳይፈትሹ መቀበል ለወንጌል ሥራ ትክክለኛ አካሄድ ካልሆኑ ወንጌላዊያንም ሆነ ጌታን የተቀበሉ ሰዎች አሮጌውን ባሕል ምን ማድረግ አለባቸው? ሦስተኛው አካሄድ አሮጌውን ባሕል በእግዚአብሔር ቃል እውነት ፈትኖና ፈትሾ መቀበል ነው::

መጀመሪያ ባሕሎቹ ራሳቸው ያሉበት ሁኔታ ከተጠና በኋላ በቃሉ እውነት መገምገም ያስፈልጋል። ይህ እንዴት ሊሆን ይችላል?

ሀ. ግለሰብም ሆነ ቤተ ክርስቲያን የእግዚአብሔር ቃል ሁሉንም ዓይነት የማኅበረሰቡን ሕይወት እንዲፈትሽ መፍቀድ ነው። ይህ በተለይ በሠርግ ሥርዓት፣ በቀብር ሥርዓት፣ በወንዶች ግርዛት፣ በልጆች መወለድ ጊዜና በመሳሰሉት ትኩረት ሊሰጠው ይገባል። አንድ ሊረሳ የማይገባ ነገር ቢኖር ወንጌላችን ሰዎችን ወደ አዲስ እምነትና የተለወጠ ኑሮ እንደሚጠራ ነው።

ለ. የቤተ ክርስቲያን መሪዎችና ወንጌላዊያን የሰዎች ባሕል ሳይተቹና ሳይኮንኑ መጋበዝና ወደ ጌታ ሲመጡ የሚያጋጥማቸውን ችግር በቃሉ መሠረት ፈትሸው መወሰን አለባቸው። ለምሳሌ በሠርግ ወይም በልቅሶ የሚደረጉ ሥርዓቶች እንደ አዘፋፈንና አለቃቀስ ዓይነቶች፣ የአመጋገብና የእንግዳ አቀባበል ሥርዓቶች ከቃሉ አንጻር እንዴት ይታያሉ? የዚህ ዋና ዓላማ ልንተቻቸው ወይም ልንኮንናቸው ሳይሆን ባሕሉን ተረድተን ክርስትያኖች ቃሉን ከሚጻረሩ ልምምዶች እንዴት ዘወር ማለት እንደሚችሉ ለማስተማር ነው።

ሐ. የቤተ ክርስቲያን መሪ ወይም ወንጌላዊ በመጽሐፍ ቅዱስ ጥናት ወቅት አስቸጋሪ የሆኑ ነገሮችን ለውይይት በማቅረብ ሰዎች በቃሉ እንዲፈትሹና ራሳቸው እንዲወስኑ

ማድረግ ነው። ሰዎች ዘመናቸውን ትክክል ነው ብለው የኖሩባቸውን ባሕልና አኗኗር አታድርጉ፣ ተው፣ በሚል መመሪያ ልናስተው አንችልም። ራሳቸው ከቃሉ አይተው ሲረዱት ራሳቸው ይወስናሉ።

መ. አራተኛው ደረጃ ምዕመናን ራሳቸው አሮጌውን ባሕላቸውን በቃሉ ገምግመው መሆን የሚገባውን እንዲወስኑ ማድረግ ነው። እንዲህ ከሆነ የወንጌል መልእክት ሳይለወጥና ሰዎችም ባሕላቸው ከቃሉ እውነት ሳያሸሻቸው ወንጌልን መስበክ ይቻላል። ይህ አውዳዊነት ይባላል።

8. ተግባቦት

ተግባቦት ማለት አንዱ ሌላውን መረዳት ማለት ነው። ዶ/ር ዶናልድ ስሚዝ በአጭሩ ተግባቦት ማለት መረዳዳትን መፍጠር ማለት ነው ይላል። ራሽ ማይሮን የተባለ ጸሐፊ ደግሞ ተግባቦት አንድ ግለሰብ ወይም ቡድን ከሌላው ጋር ለመግባባት የሚያደርገው ሂደት ነው። መረዳዳት ካልተፈጠረ ሰዎች አልተግባቡም። ስለዚህም አንዳንድ ሰዎች ስለ ደካማ መግባባት የሚያጉረመርሙ ከሆነ ችግሩ ውይይቱ ወይም ንግግሩ ሳይሆን መረዳዳት አለመቻሉ ነው ይላል። ተግባቦት የሚከተሉትን ነገሮች ያካትታል።

ሀ. ተግባቦት ያሳትፋል።

ሰዎች ለመግባባት በሚሞክሩበት ጊዜ አንዱ የተናገረውን ሌላው በመጠየቅ፣ አሳቡን በመደገፍ ወይም በመቃወም፣ መረዳት አለመረዳቱን በምልክት ቋንቋ እንኳን ቢሆን

ካልገለጸው በትክክል መረዳቱን እርግጠኛ ልንሆን አንችልም:: ስለዚህ አድማጭ ተናጋሪው ሊናገር በውይይቱ መሳተፍ አለበት::

ለ. ተግባቦት ሂደት ነው::

አንዱ ከሌላው ጋር የሚያደርገው ውይይት ወይም ንግግር ትንሽም ቢሆን ጊዜ መፍጀቱ አይቀርም:: ምክንያቱም የተባለው ነገር ምን ማለት እንደሆነ ለመረዳት ከላይ እንደተጠቀሰው ሁለቱም ወገኖች ስለሚሳተፉበት ነው:: ይህ ሂደት አራት ነገሮችን ያካትታል::

1. ተናጋሪ:- በአንድ የተግባቦት ሂደት ውስጥ መጀመሪያ ውይይቱን ወይም ንግግሩን የሚጀምረው ተናጋሪው ነው፡፡ የምናገርበትን ቋንቋና የምናገረውን መልእክት አድማጩ በምረዳበት ሁኔታ በአዕምሮው አስቦ ይናገራል:: በዚህ ወቅት ወሳኝ የሚሆነው የሚናገርበት ቋንቋ ቢሆንም ለማስረዳት የሚጠቀማቸው ምልክቶችም ትኩረት ሊሰጣቸው ይገባል:: ምክንያቱም የተናጋሪውና የአድማጭ ባሕል የተለያየ ከሆነና ተናጋሪው ሳያውቅ ሊያስቀይም የሚችል ምልክት ቢጠቀም ግንኙነታቸውን ያበላሻል::

2. አድማጭ:- ተናጋሪው በሚናገርበት ጊዜ በሁለተኛ ደረጃ አድማጭ መስማት አለበት:: ከሰማ በኋላ የሰማውን መልእክት በተረዳበት መንገድ ይተረጉማል፤ ምላሽም ይሰጣል:: የሁለቱ ቋንቋ የተለያየ ከሆነ መግባባት አይችሉም፤ ቋንቋቸው አንድ ሆኖ አነጋገራቸው የተለያየ

ከሆነም አስቸጋሪ ይሆናል:: አንዳንድ የዚህ ባለ ሙያ ሰዎች እንደሚሉት የአለመግባባት ዋነኛው ምክንያት የማዳመጥ ችግር ነው:: ይህ ደግሞ በብዙ ጥናት የተረጋገጠ ነው:: ስለዚህ አድማጭ ለተናጋሪው ምላሽ ከመስጠቱ ወይም የሰማውን ነገር ተግባራዊ ከማድረጉ በፊት መልእክቱን በትክክል መረዳቱን እርግጠኛ መሆን አለበት:: ስለዚህ በትክክል ማዳመጥና ተናጋሪው ምን እንደምል ማወቅ ወሳኝ ነው::

3. መልእክት:- ተናጋሪው ሊናገር ማስተላለፍ የፈለገው መልእክት ይኖራል:: ይህ መልእክት በተናጋሪውና በአድማጭ እኩል መተርጎምና መረዳት አለበት:: ቋንቋው አንድ ሆኖ፤ ተናጋሪው ያለውን አድማጭ በደንብ ከሰማ በኋላም አድማጭ ተናጋሪው ከሚለው በተለየ መንገድ ከተረዳው አልተግባቡም ማለት ነው:: አንድ ጊዜ ወንድሜ ከብቶችን ሊጠብቅ ለራሱ ልጫወት ስለፈለገ አንድ ቦታ እየሰበሰባቸው በትክክል ሣር እንዳይበሉ ያደርጋቸዋል:: በዚህ ድርጊቱ የተናደደችው እናቴ «በል አንግዲህ ገመድ ውሰድና አስራቸው» አለችው:: ትንሽ ቆይቶ ሮጦ ወደ ቤት መጣና እማዬ ገመዱ ዬት አለ? ይላታል:: ገመድ ምን ያደርግልሃል? ስትለው «ሰብስበህ አስራቸው አላልሽኝም ወይ?» ብሎ እርፍ:: ሁለቱ የተነጋገሩት ግልጽ የሆነ ነገር ነው ግን መልእክቱ በወንድሜ አዕምሮ በተለየ መንገድ ነው የተተረጎመው:: ይህ ምናልባት ገጠር ለሚኖሩት ጥሩ ምሳሌ ሊሆን ይችላል:: በከተማ ለሚኖሩት ሌላ ምሳሌ ልስጥ!

አንድ ጊዜ አንድ ወጣት ልጅ እናቱን ካልፈለጥኩ ሲል የሰማች እናት ብዙ ተረብሻ፤ ብዙ ነገር ከሆነ በኋላ ሲጣራ ልጁ የሚለው ገንዘብ ካልተቀበልኩ ማለቱ እንጂ እናቱን ለመጉዳት አለማሰቡን በኋላ መረዳታቸውን «ቤቶች» በተሰኘ ው የቴሌቪዥን ፕሮግራም ላይ አይቻለሁ:: የዚህ ችግር ምክንያቱ ልጁ የሚለውን እናት የተረጎመችው በሌላ መንገድ ስለሆነ ነው:: ስለዚህ የተነገረና የተሰማ መልእክት ሁሉ ተግባቦትን ፈጥሯል ማለት አንችልም::

4. የማስተሳለፊያ መንገድ:- ሁለቱ ሰዎች ወይም ቡድኖች በሚነጋገሩበት ጊዜ የሚግባቡባቸው መንገዶች አሉ:: በንግግር፤ በጽሑፍ፤ በምልክትና በመሳሰሉት ሲሆን ይችላል:: ዶ/ር ዶናልድ አሥራ ሁለት መልእክትን የማስተሳለፊያ መንገዶች እንዳሉ ጽፏል:: እነርሱም:-

4.1. ንግግር:- ሰዎች በቃል ንግግር እርስ በርስ ይግባባሉ::

4.2. ጽሑፍ:- ሰዎች መልእክቶቻቸውን በመጻጻፍ ያስተሳልፋሉ፤ ይግባባሉም::

4.3. ቁጥር:- አንድ የተጻፈ ቁጥር የራሱ መልእክት አለው:: ለምሳሌ 7 በመጽሐፍ ቅዱስ ሙሉ ቁጥር እንደሆነ ይወሰዳል:: መኪና መንገድ ላይ 200 የሚል በድንጋይ የተጻፈ ቁጥር ብናይ ወይ 200 ኪሎ ሜትር ተጉዘናል፤ አሊያም 200 ኪሎ ሜትር ይቀራል ማለት ነው::

4.4. ሥዕል:- አንድ የተሳለ ሥዕል የራሱ የሚያስተላልፈው መልእክት አለው:: አንድ ቤት ውስጥ የተሰጠፉ ሥዕሎች ቤተሰቡ ምን ሃይማኖት እንደሚከተል በቀላሉ ይነግሩናል::

4.5. ድምፅ:- አንድ የምንሰማው ድምፅ በጆሮአችን ሲገባ የምንረዳው ነገር አለ:: መኪና ጥሩንባ ቢነፋ ዞር በል ይሳል፤ ጩኸት ቢሰማ ችግር አለ ማለት ነው:: እልልታ ቢሰማ ሠርግ፤ አምልኮ ወይም የመሳሰለ ጥሩ ነገር አለ ማለት ነው::

4.6. የሰውነት እንቅስቃሴ:- አንድ ተናጋሪ ሲናገር ሌላኛው የሚያሳየው የሰውነት እንቅስቃሴ ጥሩም መጥፎም የሆነ መልእክት ያስተላልፋል:: አድማጭ የሚቁነጠነጥ ከሆነ ሰልችቶታል ማለት ነው፤ የበለጠ እየቀረበ ከመጣ ደግሞ ነገሩ ጥሞታል ማለት ነው::

4.7. ቀለሞች:- ቀለሞች የራሳቸው መልእክት አላቸው:: የአገራችን ባንዲራ ቀለማት፤ የትራፊክ መብራት፤ የምንለብሳቸው ልብሶች ሁሉ መልእክት ያስተላልፋሉ:: ጥቁር ልብስ የለበሰች ሴት ብናይ ምን ሆንሽ? እንላለን:: ልብሷ መልእክት አስተላልፏልና:: ያለ ወትሮው ዝንጥ ብሎ ለብሶ የወጣውን ሰው ስናይ «ዛሬ ደግሞ ምን አገኘህ?» እንላለን::

4.8. ዕቃዎች:- አንዳንድ ዕቃዎች መልእክት አላቸው:: አንድ ሳጤ ማግባቱን ያሳወቀ ዘመዱ ወይም ጓደኛው የጣቱን ቀለበት ሲያይ የኩርፊያቸው መነሻ ይሆናል፤ ሳትጠራኝ አግብተህ ይባላልና:: ሲያነብ መነጽር የሚያደርግ ሰው ዓይኑ ያለ መነጽር ለማንበብ እንደሚቸገር ይነግረናል::

4.9. መነካካት፡- ሁለት ሰዎች የሚያደርጉት ንኪኪ መልእክት ያስተላልፋል። መተቃቀፍ መነፋፈቅን፤ እጅ ጨብጦ መነቅነቅ ጎበዝ ነህ ማለትን ይገልጻሉ።

4.10. የሰዓት አጠቃቀም፡- የአበሻ ቀጠሮ ተብሎ መለያችን የሆነው የሰዓት አጠቃቀማችን ነው። ከፈረንጆች ጋር ስንቀጣጠር «በጊዜ መድረስ አለብኝ» እንላለን። የሚወዳትን እጮኛውን የቀጠረ ወጣት ቀደም ብሎ ይገኛል፤ ምክንያቱም መውደዱን የሚገልጽበት አንዱ መንገድ ነውና። ክዘገየ ወዲያው እንደማይወዳት ወይም ግድ የለሽ ሰው ተደርጎ ይተረጎማልና።

4.11. የቦታ ክፍተት፡- በሁለት ሰዎች መካከል ያለው የቦታ ርቀት ምን ያህል እንደሚቀራረቡ ይገልጻል። ጥሩ መግባባት የሌላቸው ሰዎች በጣም ተቀራርበው አይነጋገሩም፤ በጣም የሚዋደዱ ከሆነ በጣም ተቀራርበው ይነጋገራሉ። በጣም መቀራረብ ጉዳዩ ትልቅ ትኩረት የተሰጠው መሆኑንም ጭምር ተመልካች ይረዳል።

4.12. ሽታና ጣዕም፡- እነዚህ ሁለቱ የራሳቸው የሆነ መልእክት አላቸው። ሽታ ጥሩም መጥፎም ሊሆን ይችላል፤ ያን አፍንጫ ይቀበልና መልእክት ያስተላልፋል። መኪና ውስጥ ዓይኑን ጨፍኖ አዲስ አበባ ቄራ የደረሰ ሰው ቄራ መድረሱን የሚያውቀው በሽታ ነው። ምላስም እንደዚሁ መልእክት ያስተላልፋል። የሚቀመስ ነገር ምን ያህል ጣፋጭ፤ በርበሬ ወይም ጨው የበዛበት፤ ያልበሰለ ወይም ሌላም መሆኑ የሚታወቀው በጣዕም ነው።

እነዚህ ሁሉ መልእክትን የማስተላለፊያ መንገዶች ስለሆኑ በተግባቦት ወቅት ተናጋሪም አድማጭም መንገዶቹን በትክክል መጠቀማቸውን እርግጠኞች መሆን አለባቸው። አለበለዚያ ሳይግባቡ ይቀራሉ።

ሐ. መልእክቱን ሁለቱም እኩል መተርጎም አለባቸው።

ሰው ሁሉ የሚሰማውን መልእክት በራሱ መንገድና አረዳድ ይተረጉማል። ተናጋሪው መልእክቱን ሲያስተላልፍ ለራሱ በተረጎመው መንገድ ነው።አድማጭ ያንን ትርጉም ሳይረዳው በራሱ መንገድ ከተረጎመው ግንኙነታቸው እንደሚበላሽ ክላይ በሁለት ምሳሌዎች ተብራርቷል። ስለዚህ በተግባቦት ወቅት ሁለቱም ሰዎች ወይም ቡድኖች መልእክቱን እኩል መተርጎም አለባቸው።

መ. ለውጤታማ ተግባቦት የመልእክቱን ዓላማ ግልጽ ማድረግ ያስፈልጋል።

መልእክት በሚተላለፍበት ጊዜ የራሱ ዓላማና ግብ አለው። ተናጋሪው ያንን ዓላማ ግልጽ ሲያደርግ አድማጭም በዚያው መንገድ ይረዳል፤ ምላሽ የሚሰጥበት ጉዳይ ክሆነም ተገቢውን ምላሽ ይሰጣል።

ሠ. ተናጋሪው ለአድማጭ ያለው ቅርበትና እመለካከት ለውጤታማ ተግባቦት በጣም ይጠቅማል

አድማጭ ሁሉንም ሰው እኩል ቦታ ሰጥቶ አያዳምጥም። በጣም ለሚቀርበውና ለማይቀርበው የሚሰጠው ቦታ እኩል

አይደለም። ይህ ማለት ለውጤታማ ተግባቦት መጀመሪያ ጥሩ መቀራረብ መኖር አለበት ማለት ነው።

ሬ. ለውጤታማ ተግባቦት ደረጃን መጠበቅ ያስፈልጋል።
በተግባቦት ወቅት ሊጠበቁ የሚገቡ ደረጃዎች አሉ። እነርሱም:-

ደረጃ 1. ተናጋሪው ሊተላለፍ የሚገባውን አሳብ ወይም ጉዳይ በአዕምሮው በትክክል መቅረጽ አለበት። ለውጤታማ ተግባቦት የመጀመሪያውን ኃላፊነት የሚወስደው ተናጋሪው ነው። ተናጋሪው በትክክል ካላስተላለፈው አድማጭ ወይ በተሳሳተ መንገድ ይተረጉመዋል፤ አሊያም ሳይረዳው ይቀራል።

ደረጃ 2. ተናጋሪው አሳቡን የሚገልጽበትን ተገቢ ቃልና ቋንቋ መምረጥ አለበት። የሁለቱ ሰዎች ወይም ቡድኖች ደረጃ በዕድሜ፤ በእውቀት፤ በባሕል፤ በጾታና በሌላም ሊለያይ ይችላል። ስለዚህ ተናጋሪው አድማጭን የሚመጥን ተገቢ የማስተላለፊያ መንገድ መምረጥ አለበት።

ደረጃ 3. ተናጋሪው ተግባቦትን የሚያደናቅፉ ነገሮች ካሉ ማስተዋልና ማስወገድ አለበት።
አንዳንድ ጊዜ ጥቃቅን ነገሮች ተግባቦትን ሊያደናቅፉ ይችላሉ። አንድ ትንሽ ልጇን አጠገቧ ያስቀመጠች እናት የሚነገረውን በትክክል ለማዳመጥ አሳቧ ስለሚከፈል

የሚተኛ ከሆነ ማስተኛት፤ የሚጫወት ከሆነ ደግሞ እንዲጫወት ማድረግ አለባት።

ደረጃ 4. አድማጭ የተላለፈለትን መልእክት በትክክል መስማቱን እርግጠኛ መሆን አለበት።
ለተግባቦት የአድማጭ የመስማት ሁኔታ ወሳኝ ነው። በትክክል ለመስማቱ እርግጠኛ ካልሆነ እንደገና እንዲናገር ማድረግ ያስፈልጋል። በትክክል ካልተሰማ በደንብ አልሰማሁም፤ እስቲ ድገምልኝ ማለት ችግሩን ያስወግደዋል።

ደረጃ 5. አድማጭ የሰማውን መልእክት ተናጋሪው ባስተላለፈለት መንገድ መተርጎም አለበት።
መልእክቱ በሁለቱም ሰዎች አዕምሮ በተመሳሳይ መንገድ በትክክል ከተተረጎመ ተግባብተዋል ማለት ነው። ተናጋሪው በመናገሩና አድማጭ በመስማቱ ብቻ ተግባቦት አይፈጠርም።

ደረጃ 6. አድማጭ የሰማውንና የተረጎመውን መልእክት በማሰላሰል ማዳበር አለበት።
በአእምሮ ውስጥ የዳበረ መልእክት ለተግባር አያስቸግርም። እነዚህ ሂደቶች ከተጠበቁ የሚወያዩ ሰዎች ወይም ቡድኖች ተጋባቦትን ይፈጥራሉ፤ ስለዚህ ተግባቦትን ለመፍጠር ሁለቱም ወገኖች የየራሳቸውን ድርሻ መወጣት አለባቸው። ያ ሳይሆን ሲቀር አንዱ ሌላውን መተቸት ይመጣል።

ምዕራፍ ሦስት
ምዕመናን በወንጌል ምስክርነት

ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ «መከሩ ብዙ ነው፤ ሠራተኞች ግን ጥቂቶች ናቸው» ማቴ. 9:37 አለ:: እግዚአብሔር በኢትዮጵያ ለወንጌል ስርጭት በከፈተው ሰፊ በር ምክንያት ከምን ጊዜም በላይ የበዛ መከር ስላለ ያንን ለመሰብሰብ ወንጌላዊያንን በመላክ ብቻ እንፈጽማለን ማለት የማይሆን ነገር ነው:: በአንድ በኩል ቤተ ክርስቲያን በመላ ሀገሪቱ ወንጌላዊያንን ለማለማራት የሚያስችል አቅም የላትም:: በሌላ በኩል ወንጌላዊያንን በመላ ሀገሪቱ የመላክ አቅም ቢኖርም እንኳን ብቻቸውን የወንጌልን ተልዕኮ ሊፈጽሙ አይችሉም:: ከዚህ ሁሉ በላይ ግን የወንጌል ተልዕኮ የወንጌላዊያን ብቻ ሳይሆን በክርስቶስ ኢየሱስ አምነው የዳኑ ሁሉ መሥራት የሚገባቸው የሁሉ ኃላፊነት ስለሆነ ምዕመናንን ለወንጌል ምስክርነት ማነሳሳት ለውጤታማ የወንጌል አገልግሎት ወሳኝ ነው::

የኢትዮጵያ ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን በ87 ዓመታት ወደ 8 ሚሊዮን ያደገችው በዋናነት አማኞች ሁሉ ስለሚመስክሩ ነበር:: ለዚህ ማስረጃ የሚሆኑ ምሳሌዎችን በ ገጽ 185 «ሽ» (ቤተ ክርስቲያን ያደገችው በአማኞች ምስክርነት ነው) በሚለው ርዕስ ሥር ይመልከቱ::

1. ምዕመናን ማን ናቸው?

ምዕመን የሚለው ቃል ላኦስ ከሚለው የግሪክ ቃል የመጣ ሲሆን ትርጉሙም ሕዝብ ማለት ነው:: ብዙ ጊዜ የተጠቀሰው «የእግዚአብሔር ሕዝብ በመባል» ነው:: ቃሉ በኢየሱስ ክርስቶስ ጌትነትና አዳኝነት በማመን ለእርሱ የተሰጡትን ሁሉ ያጠቃልላል::

እግዚአብሔር ሕዝቡን ይጠራል፤ ሕዝቡም ይመልሳል:: ይህ መሠረታዊ እውነት በእያንዳንዱ አማኝ ሕይወት የሚገለጥ መጽሐፍ ቅዱሳዊ እውነት ነው:: በክርስቶስ አምኖ የዳነ ሁሉ ዓለምን በወንጌል ለመድረስ ተልዕኮና ጥሪ አለው:: ኢየሱስ ክርስቶስ ተከታዮቹን ሁሉ የእግዚአብሔርን መንግሥት ሥራ እንዲሠሩ ይጠራቸዋል:: ዮሐ. 15:5 «በእኔ የሚኖር እኔም በእርሱ እርሱ ብዙ ፍሬ ያፈራል» ይላል:: ስለዚህም ምዕመን ስንል በክርስቶስ አምኖ የዳነ ብቻ ሳይሆን ያዳነውን ጌታ እንዲያገለግል የተጠራ ማለትም ነው:: ለምዕመናን ጌታን ማገልገል

ሀ. ኃላፊነትም ዕድልም ነው::
ለ. ውስጣዊ ደስታ ይሰጣቸዋል::
ሐ. የተሰጣቸውን መክሊት የሚነግዱበት መንገድ ነው::
መ. በእውቀትና በጸጋ ያሳድጋቸዋል::
ሠ. መንፈሳዊ ሕይወታቸውን ያጠነክራል::

ረ. የጠራውን ጌታ መታዘዝና ለጥሪውም ምላሽ መስጠት ነው።

ሰ. መሠረታዊ የክርስትና ልምምድ ነው።

እግዚአብሔር ሕዝቡን የሚጠራውና ስጦታን የሚሰጠው ዘለዓለማዊ ዕቅዱ የሆነውን ዓለምን የማዳን ተልዕኮ እንዲፈጽሙ ነው። ሐዋሪያው ጳውሎስ «ነገር ግን መንፈስ ቅዱስን መግለጥ ለእያንዳንዱ ለጥቅም ይሰጠዋል» ይላል (1 ቆሮ. 12:7)። ይህ እያንዳንዱ አማኝ ጌታን ለማገልገል የመንፈስ ቅዱስ ስጦታ እንደተሰጠው ያሳያል። ሐዋሪያው ጴጥሮስም አማኞች ሁሉ ካህናት መሆናቸውን በመልእክቱ ጽፏል (1 ጴጥ. 2:9)። በዓለማችን ላይ ለቤተ ክርስቲያን ተሐድሶ ምክንያት ከሆኑት ውስጥ አንዱ ማርቲን ሉተር የሮማ ካቶሊክ ቤተ ክርስቲያን ጳጳሳትን ሁለንተናዊ ሥልጣን በመቃወም የአማኞችን ሁሉ ክህነትና የማስታረቅ አገልግሎት አጥብቆ ያስተምር ነበር። የብሉይ ኪዳን ካህናት እግዚአብሔርንና ሕዝቡን የማስታረቅ ኃላፊነት እንደነበረባቸው የአዲስ ኪዳን ካህናትም እንዲሁ ተሰጥቶአቸዋል።

ሪክ ዋረን «ዓላማ መር ቤተ ክርስቲያን» በተባለ መጽሐፉ እንዲህ ሲል ጽፏል።

አንድ ጊዜ ናፖሊዮን ወደ ቻይና ካርታ በማመልከት እንዲህ አለ። እዚህጋ አንድ እንቅልፋም የተኛ ግዙፍ አያለሁ (የቻይናን ሕዝብ ማለቱ ነው)። የነቃ ዕለት ማንም ሊያቆመው አይችልም አለ። እኔ እንደማምነው ይላል ሪክ

ዋረን፤ ቤተ ክርስቲያን የተኛ ግዙፍ ነው። በየእሁዱ የቤተ ክርስቲያን ወንበሮች ምንም አገልግሎት ሳይኖራቸው እምነታቸውን ብቻ ጠብቀው በሚኖሩ አማኞች የተሞሉ ናቸው። በንቃት የሚሳተፉ አማኞች የሚባሉትም ከቤተ ክርስቲያን ሳይቀሩ ሁል ጊዜ የሚመጡና አገልግሎቱን በገንዘብ የሚደግፉ ናቸው። ከዚህ የበለጠ ነገር አይጠበቅባቸውም። ነገር ግን እግዚአብሔር ቤተ ክርስቲያን ከመምጣትና ገንዘብ ከመስጠት የበለጠ ትልቅ ነገር እንዲያደርጉ ከእያንዳንዱ አማኝ ይጠብቃል። እያንዳንዱ አማኝ በስጦታውና በጸጋው እንዲያገለግል ይፈልጋል። እኛ ይህን በቤተ ክርስቲያን ውስጥ የተኛውን ግዙፍ ኃይል ብናነቃውና ጸጋቸውን፤ ስጦታቸውንና እውቀታቸውን ብንጠቀም ወንጌል በማይቆም ፍጥነት አድጎ ዓለምን በፍጥነት ይደርሳል።

ምዕመናን የተሰጣቸውን ኃላፊነት እንዲያውቁ ማድረግ የመሪዎች ኃላፊነት ነው። ቤንጃሚን ፍራንክሊን የተባለው ሰው "By failing to prepare, you are preparing to fail" አለ። ይህም ማለት ሰዎችን ማዘጋጀት ሲያቅተን እኛም ለውድቀት እየተዘጋጀን ነው ማለት ነው። ስለዚህ ምዕመናን ስንል በክርስቶስ አምነው የዳኑ የእግዚአብሔር ሕዝቦች ሲሆኑ ለመንግሥቱ ሥራም የተጠሩ ናቸው።

2. የምዕመናን የወንጌል ተልዕኮ

የወንጌል ምስክርነት የወንጌላዊያንና የሙሉ ጊዜ አገልጋዮች ኃላፊነት ብቻ አይደለም:: ብዙ ምዕመናን መጽሐፍ ቅዱሳዊ ኃላፊነታቸውን ስለማያውቁ የወንጌል ምስክርነቱን ለወንጌላዊያንና ለሙሉ ጊዜ አገልጋዮች ይተውታል:: ይህ ብቻ ሳይሆን ወንጌላዊያንን ለመላክ ገንዘብ ስለሰጡ ኃላፊነታቸውን ሁሉ የተወጡና ታላቁን ትዕዛዝ የፈጸሙ ይመስላቸዋል:: በአንድ በኩል የወንጌል ምስክርነት የወንጌላዊያን ብቻ ሳይሆን የምዕመናንም ጭምር ነው:: በሌላ በኩል ወንጌላዊን በገንዘብ መደገፍ ብቻ ሳይሆን በምስክርነትና በሌሎችም አገልግሎቶች መሳተፍ ከእያንዳንዱ ምዕመን ይጠበቃል:: የሚከተሉት አራት ዋና ዋና ነገሮች ምዕመናን በወንጌል ተልዕኮ ማድረግ የሚገባቸው ናቸው::

2.1. ራስን መስጠት

ሐዋሪያው ጳውሎስ በ1ቆሮ. 9:22-23 «. . . በሁሉ መንገድ አንዳንዶቹን አድን ዘንድ ከሁሉ ጋር በሁሉ ነገር እንደ እነርሱ ሆንሁ:: በወንጌልም ማኅበርተኛ እሆን ዘንድ ስለ ወንጌል ሁሉን አደርጋለሁ» ይላል:: በዚህ ቦታ ጳውሎስ ስለ ራሳቸው ብቻ እንደሚያስቡት እንደ ቆሮንቶስ ሰዎች ሳይሆን ራሱን ስለ ወንጌል ሲል ለሌሎች አሳልፎ በመስጠት ወንጌል ለሁሉም እንዲደርስ ያለውን መሰጠት እንመለከታለን:: ለዚህ መሰጠት ምክንያቱ ደግሞ የኢየሱስ ክርስቶስ የማዳን ወንጌል ዓለም ሁሉ እንዲሰሙ ነው:: ይህን ለማድረግም ራሱን የሁሉ አገልጋይ አደረገ፤ መብቱ የሆኑትንም ነገሮች ሁሉ ለወንጌል ሲል ተወ:: ስለዚህም ጌታ ዋጋውን እንደሚከፍልለትና የወንጌልን በረከት እንደሚካፈል ይናገራል:: ይህም በረከት ጌታ «አንተ ታማኝ ባሪያ» (ማቴ. 25:1-23) ማለቱንና ሰዎችም ወንጌልን ሰምተው በክርስቶስ አምነው ሲድኑ ማየቱን ነው::

በ2ቆሮ. 8:5 የመቄዶኒያ ሰዎች በብዙ መከራና ጥልቅ በሆነ ድህነት ውስጥ እያሉ ከዓቅማቸው የሚበልጥ ስጦታ እንዲሰጡ ያደረገበትን ምክንያት ሲገልጽ «አስቀድመውም በእግዚአብሔር ፈቃድ ራሳቸውን ለጌታ ለእኛም ሰጡ እንጂ እንዳሰብን አይደለም» አለ:: ይህ ማለት የመቄዶኒያ ሰዎች መጀመሪያ ራሳቸውን ለጌታ ሰጥተው ስለነበር እየተፈተኑ ያሉበት መከራና እየኖሩ ያሉበት ጥልቅ የሆነ የድህነት ኑሮ በፍጹም ልግስና ያላቸውን ለሌሎች ለማካፈል አላገዳቸውም ማለት ነው::

ለተሰሎንቄ ሰዎች በጻፈው መልእክት ደግሞ «እንዲሁም እያፈቀርናችሁ የእግዚአብሔርን ወንጌል ለማካፈል ብቻ ሳይሆን የገዛ ነፍሳችንን ደግሞ እናካፍላችሁ ዘንድ በጎ ፈቃዳችን ነበረ፤ ለእኛ የተወደዳችሁ ሆናችሁ ነበርና» (1ተሰ. 2:8) በማለት ራሱ ለጌታም ለሚያገለግላቸው ሰዎችም በፍጹም እንደተሰጠ ይናገራል:: ጳውሎስና አብረው ያሉት አገልጋዮች ለተሰሎንቄ ሰዎች ወንጌልን ሰበኩላቸው:: ሚስዮናውያኑ ለተሰሎንቄ ሰዎች ያላቸው ፍቅር ከጌታ የተቀበሉትን የወንጌልን አገልግሎት ማገልገል ብቻ ሳይሆን

ነፍሳቸውን ለመስጠት ፈቃደኛ እንዲሆኑ አደረጋቸው:: ይህም እነርሱ ካገለገሉአቸው ሰዎች ጋር ምን ያህል የጠበቀ ግንኙነት እንደነበራቸው ያሳያል:: ይህም የጳውሎስን መስጠት ብቻ ሳይሆን ወንጌልን የሚያገለግሉ ሁሉ የዚህ ዓይነት መሰጠት ለሚያገለግሉአቸው ሰዎች እንዲኖራቸው ትልቅ ትምህርት ነው::

2.2. ወንጌልን መመስከር

የወንጌል መልእክት በፍጥነት እንዲደርስ ክተፈለገ ምዕመናን ሁሉ መስካሪ መሆን አለባቸው:: ይህ ደግሞ የሰው ሥርዓት ሳይሆን መጽሐፍ ቅዱሳዊ ትዕዛዝ ነው:: በአሁን ጊዜ የተለመደው ወንጌላዊያንን በመላክና በገንዘብ በመደገፍ ወንጌልን መስበክ ነው:: ይህ በጣም አስፈላጊና ብዙ ፍሬም እያየን ያለንበት አገልግሎት ቢሆንም ምዕመናን መስካሪዎች ካልሆኑ የወንጌል ስርጭት ስኬታማ ሊሆን አይችልም:: በመጀመሪያ አጠገቡ ያለው ወደ ሲያል እየሄደ «ኢየሱስ ያድናል» ለማለት ሸክሙ ከሌለ ለማያውቀው ሰው ለመመስከር ወንጌላዊ መላክ የወንጌል ሸክም ሳይሆን ገንዘብ ስላለ ወይም ቤተ ክርስቲያን ስላለች ብቻ የሚደረግ አገልግሎት ይሆናል:: በሁለተኛ ደረጃ ለጓደኞቻቸው፤ ለዘመዶቻቸው፤ አብረው ለሚኖሩና ለጎረቤቶቻቸው የማይመሰክሩ ሰዎች ከላይ እንደተጠቀሰው የሚሰጡት ሸክም ተሰምቷቸው ስላይደለ በአንድ ወቅት የገንዘብ ስጦታቸውን ማቆማቸው የማይቀር ነው:: ስለዚህም የወንጌል ስርጭት

እንዲቀጣጠልና ስጦታውም ቀሚ እንዲሆን ምዕመናን መስካሪ መሆን አለባቸው:: ከዚህም በላይ መጽሐፍ ቅዱስ በጌታ ኢየሱስ ያመኑ ሁሉ እንዲመሰክሩ አጥብቆ እንደሚያስተምር በሚከተሉት ማስረጃዎች እንመለከታለን::

ሀ. የታላቁ ተልዕኮ ትዕዛዝ አማኝ ሁሉ እንዲመሰክር ያስገድዳል::

«ወደ ዓለም ሁሉ ሂዱ፤ ወንጌልን ለፍጥረት ሁሉ ስበኩ» ማር. 16:15 ጌታ ኢየሱስ ይህንን አስደናቂ ትዕዛዝ ከሰጣቸው በኋላ ደቀ መዛሙርቱን ትቶ ወደ አባቱ ሄደ:: እስከዚህ ጊዜ ድረስ ዓለም ሁሉ ሊሰማው የሚገባ እንደዚህ ዓይነት መልካም ዜና አልነበረም::

ደቀ መዛሙርቱ ይህንን ዜና ለዓለም ሲያበስሩ ሌላ ሊፈጽሙት የሚገባ ሥራም ነበራቸው:: በዓለም ሁሉና በትውልድ ሁሉ እነርሱ የሚሠሩትን ሥራ የሚሠሩ ሌሎችን ማዘጋጀት ነበረባቸው:: ስለዚህ ጌታ ኢየሱስ እንደዚህ አላቸው:: «እንግዲህ ሂዱና አሕዛብን ሁሉ በአብ በወልድና በመንፈስ ቅዱስ ስም እያጠመቃችኋቸው፤ ያዘዝኋችሁንም ሁሉ እንዲጠብቁ እያስተማራችኋቸው ደቀ መዛሙርት አድርጓቸው፤ እነሆም እኔ እስከ ዓለም ፍጻሜ ድረስ ሁል ጊዜ ከእናንተ ጋር ነኝ::» ማቴ. 28:19-20

ጌታ ኢየሱስ ለደቀ መዛሙርቱ የሰጠው ትዕዛዝ ለሰው ልጆች ከተሰጡት ትዕዛዛት ሁሉ ትልቁ ነው:: እነርሱ በዘመናቸው እንደታዘዙትና እንደፈጸሙት እኛም በዘመናችን

ልንታዘዘውና ልንፈጽመው ኃላፊነት አለብን። እኛ ያለንበት ዘመን እነርሱ ከነበሩበት የበለጠ አስቸጋሪ አይደለም፤ የሰው ፍላጎትም በዚያን ዘመን ከነበሩት ሰዎች የተለየ አይደለም፤ የወንጌል መልእክት ለዓለም ሁሉ በእኩልነት ያስፈልጋልና። «ኃጢአተኞችን ሊያድን ክርስቶስ ኢየሱስ መጣ የሚለው ቃል የታመነና ሁሉ እንዲቀበሉት የተገባ ነው» 1 ጢሞ. 1:15።

ግልጽ የሆነ የሚስዮናዊነት አሳብ የሚገኘው በዘፍ. 12:1-3 እግዚአብሔር አብርሃምን ለመባረክና የምድር ነገዶችም ሁሉ በዘሩ እንደሚባረኩ ቃል በገባበት ክፍል ነው። ቁ. 3 «የምድር ነገዶች ሁሉ በአንተ ይባረካሉ» ይላል። እዚህጋ በረከት ለእግዚአብሔር የተስፋው ኪዳን ቁልፍ ቃል ሆኖ እናገኘዋለን። እግዚአብሔር «የምድር ነገዶች ሁሉ» ሲል ከአንድ ቤተሰብ የበለጠ እንደሆነ በግልጽ እንረዳለን። እግዚአብሔር ይህንን ቃል ኪዳን መጀመሪያ ከአብርሃም ጋር መሠረተ (ዘፍ. 12:1-3፤18:18-19፤22:15-18)። በኋላ ከይስሐቅ ጋር (26:2-4) ከዚያም ከያዕቆብ ጋር (28:14) አደረገ። በዘጸ. 19:5-6 እስራኤላውያንን «ከአሕዛብ ሁሉ የተመረጠ ትውልድ፤ የካህናት መንግሥት፤ የተቀደሰ ሕዝብ» በማለት ኪዳኑ ለእስራኤል ሁሉ እንደሆነ አስታወቀ። ይህም ኪዳን መጀመሪያ ዮሴፍ ለግብፃውያንና ለእስራኤላውያን (ለምድር ነገዶች ሁሉ) በረሃብ ዘመን በረከት በመሆን (ዘፍ. 41:57) የተፈጸመ ሲሆን ቀጥሎም ዮናስ ለነነዌ ሰዎች የንስሐን ስብከት በመስበኩ ተፈጽሟል።

ጌታ ኢየሱስም ከሞት ከተነሣ በኋላ «አሕዛብን ሁሉ ደቀ መዛሙርት አድርጓቸው» በሚለው ታላቁ ትዕዛዙ ተከታዮቹን አዟቸዋል። ጳውሎስ በገላቲያ 3:8-9 «መጽሐፍም እግዚአብሔር አሕዛብን በእምነት እንዲያጸድቅ አስቀድሞ አይቶ፡- በአንተ አሕዛብ ሁሉ ይባረካሉ ብሎ ወንጌልን ለአብርሃም አስቀድሞሰበከ። እንደዚህ ከእምነት የሆኑት ካመነው ከአብርሃም ጋር ይባረካሉ» ብሏል። በቁ. 14 ደግሞ «የመንፈስን ተስፋ በእምነት እንድንቀበል የአብርሃም በረከት ወደ አሕዛብ በኢየሱስ ክርስቶስ ይደርስላቸው ዘንድ» ይላል። ስለዚህ በክርስቶስ ኢየሱስ ያመኑት የእምነት ሰው ከሆነው አብርሃም ጋር ተባርከዋል ማለት ነው።

በማቴ. 28:18-20 የምናገኘው ታላቁ ተልዕኮ የትንሣኤው ጌታ አሕዛብን ሁሉ ደቀ መዛሙርት እንድናደርግ ያዘዘን ትዕዛዝ ነው። በዚህ ትዕዛዝ «ሂዱ» የሚለው ቃል በወቅቱ የነበሩት ደቀ መዛሙርቱና በአጠቃላይ የእግዚአብሔር ልጆች የሆኑ ሁሉ ሰዎች ወደ ቤተ ክርስቲያን እንዲመጡ መጠበቅ ብቻ ሳይሆን ጌታን ያላወቁ ሰዎች ወዳሉበት እንዲሄዱ ያዛል። ፐራካሽ የተባለ ሕንዳዊ ምሁር «አንተ ዓሣዎች ወዳሉበት ሂድ፤ ዓሣዎች ወደ መረቡ አይዋኙም» ያለው ከዚህ የተነሳ ነው። በሐዋ. 1:8 «ነገር ግን መንፈስ ቅዱስ በእናንተ ላይ በወረደ ጊዜ ኃይልን ትቀበላላችሁ፤ በኢየሩሳሌምም፤ በይሁዳም ሁሉ፤ በሰማርያም፤ እስከ ምድር ዳርም ድረስ ምስክሮቼ ትሆናላችሁ» ብሎ ጌታ ኢየሱስ የመሄዳቸውን ኃይልና አድራሻ ገለጠላቸው።

የመሄድ ዋና ዓላማ ደቀ መዛሙርት ለማድረግ ነው። ደቀ መዝሙር ማድረግ ማለት ምን ማለት ነው? ዊሊያም ሄንድርክሰን የተባለ ጸሐፊ እንደዚህ ብሎ ያብራራል።

ምንም እንኳ ደቀ መዝሙር ማድረግ የሚለው ቃል ሰዎች ወደ ጌታ እንዲመጡ ማድረግ የሚለውን የሚያካትት ቢሆንም ሁለቱ ግን የተለያዩ ነገሮች ናቸው። ደቀ መዝሙር ማድረግ ማለት ሰው አእምሮውን ፈቃዱንና ልቡን ሁሉ ለእግዚአብሔር ማስገዛት ማለት ነው። ደቀ መዝሙር ማለት ተማሪ ማለት ስለሆነ መምህሩን የሚመስል ነው ማለት ነው። ስለ ክርስቶስ አውቆ መከተል ብቻውን በቂ አይደለም። ክርስቶስ በውስጡ ተተክሎ እሱም በአነጋገሩና በኑሮው ሁሉ በቃሉ እውነት የሚኖር መሆን አለበት። አማኞች የራሳቸውን ፈቃድ ያደርጋሉ፤ ደቀ መዛሙርት ግን የጌታቸውን ፈቃድ ያደርጋሉ።

አንድን ሰው ደቀ መዝሙር ለማድረግ ቢያንስ አምስት ነገሮች መደረግ አለባቸው።

1. ክርስቶስ በውስጡ መኖር አለበት
«በእኔ ኑሩ እኔም በእናንተ፤ በእኔ የሚኖር እኔም በእርሱ እርሱ ብዙ ፍሬ ያፈራል (ዮሐ.15:1-8)። አንድ ዘር እንዲበቅልና እንዲያድግ ሲፈለግ መጀመሪያ ይዘራል። ክርስትናም እንደዚህ ነው። አንድ ሰው ደቀ መዝሙር ለመሆን መጀመሪያ ዘር በውስጡ መኖር አለበት። ያም መጽሐፍ ቅዱስ እንደሚነግረን ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ነው።

ሰው በውስጡ ክርስቶስ መኖር ሲጀምር ሕይወቱ መለወጥ ይጀምራል። ቀድሞ የሚኖረውን ኑሮ መኖር አይችልም።

2. በእግዚአብሔር ቃል ሥር መሰደድ አለበት
«እናንተ በቃሌ ብትኖሩ በእውነት ደቀ መዛሙርቴ ናችሁ» (ዮሐ. 8:31)።
ዘር የቱንም ያህል ወደ ላይ ቢያድግና ወደ ጎን ቢወፍር ሥር ከሌለው ሊቆም አይችልም። አንድ ሰው ጌታን የግል አዳኙ አድርጎ ከተቀበለ በኋላ በቃሉ ሥር ካልሰደደ እንደዚሁ ነው። የብዙ ሰዎች ክርስቲናም እያመለኩ፤ እየዘመሩ፤ መባና አሥራትም እየሰጡ ግን መቆም ያልቻለው በቃሉ ሥር ስላልሰደዱ ነው። ለዚህ ነው ጌታ ኢየሱስ በማቴ. 7:24-27 ቃሌን ሰምቶ የሚያደርገው (በቃሌ ሥር የሰደደው) በዓለት ላይ ቤትን የሠራ ልባም ሰውን ይመስላል ብሎ ቃሌን ሰምቶ የማያደርገው (በቃሌ ሥር ያልሰደደው) ቤቱን በአሸዋ ላይ የሠራ ሰነፍ ሰውን ይመስላል ያለው። በማቴ. 4:1-11 የሰይጣንን ፈተና «ተብሎ ተጽፏልና» እያለ ያሸነፈው ለዚህ ነበር። ጌታን መከተል አንድ ነገር ነው፤ ደቀ መዝሙር መሆን ግን ሌላ ነገር ነው። ደቀ መዛሙርት ሳይሆኑ ተከታዩች ብቻ የሆኑት ሁኔታዎች ሲለወጡ ትተው ይሄዳሉ፤ ደቀ መዛሙርት ግን እንደ ጴጥሮስ «ከአንተ ወደ ማን እንሄዳለን» ይላሉ። ስለዚህም አንድ አማኝ ደቀ መዝሙር ለመሆን ማድረግ ያለበት ሁለተኛው ነገር በቃሉ ሥር መሰደድ ነው።

3. በጸሎት ወደ ላይ ማደግ ነው

«ወደ እኔ ጩኽ፤ እኔም እመልስልሃለሁ፤ አንተም የማታውቀውን ታላቅና ኃይለኛ ነገርን አሳይሃለሁ» ኤር. 33:3::

«ለምኑ ይሰጣችሁማል፤ ፈልጉ ታገኙማላችሁ፤ መዝጊያን አንኳኩ ይከፈትላችሁማል» ማቴ. 7:7

ሰው የሚጮኸው ወደ ላይ ነው:: ወደ ላይ በጮኸ ቁጥር ከላይ ጋር ያለው ግንኙነት እየጠነከረ ይሄዳል:: ሰው በጸሎቱ ከአምላኩ ጋር በተጣበቀ ቁጥር የመንፈሳዊ ሕይወት ዕድገቱም በዚያው ልክ ይፈጥናል:: ስለዚህ በቃሉ ሥር የለደደ አማኝ በጸሎት ደግሞ ወደ ላይ ማደግ አለበት::

4. ከአማኞች ጋር ኅብረት ማድረግ አለበት

«ወንድሞች በኅብረት ቢቀመጡ እነሆ መልካም ነው፤ እነሆም ያማረ ነው» መዝ. 133:3

«ያመኑትም ሕዝብ አንድ ልብ፤ አንዲትም ነፍስ ነበሩአቸው» ሐዋ. 4:32

አማኝ ከሌሎች አማኞች ጋር ኅብረት ማድረግ መጽሐፍ ቅዱሳዊ ትዕዛዝ ነው:: ቤተ ክርስቲያን ያስፈለገውም ወንጌልን ለመመስከርና ያመኑት በአንድነትና በኅብረት እንዲኖሩ ነው:: ይህ ኅብረት አራት ነገሮችን ያካትታል፤ እነርሱም የሐዋሪያት ትምህርት፤ ኅብረት፤እንጀራን መቁረስና ጸሎት ናቸው:: የመጀመሪያዎቹ አማኞች ይህን ያደርጉ ስለነበር

- የጌታን የኢየሱስ ክርስቶስን ትንሣኤ በታላቅ ኃይል ይመሰክሩ ነበር::
- በሁሉም ላይ ታላቅ ጸጋ ነበረባቸው::
- በመካከላቸው አንድ ስንኳ ችግረኛ አልነበረም:: አንድ አማኝ ከሌሎች አማኞች ጋር ኅብረት ከሌለው የመስቀሉን ጉዞ መዘለቅ አስቸጋሪ ይሆናል:: ወንድማችን ታምራት ወልባ እንደዚህ ብሎ ዘምሯል::

  አንዱ የሌላውን ሸክም ይዞ
  ካልተወጣው እርስ በርስ ተጋግዞ
  እንዴት ይዘለቃል የመስቀሉ ጉዞ

5. ላልሰሙት መመስከር አለበት::

ጌታ ኢየሱስ «ፍሬ የማያፈራውን በእኔ ያለውን ቅርንጫፍ ሁሉ ያስወግደዋል» (ዮሐ. 15:2)፤ «ብዙ ፍሬ ብታፈሩና ደቀ መዛሙርቴ ብትሆኑ በዚህ አባቴ ይከበራል» (15:8):: አንድ ጌታን የተከተለ አማኝ ደቀ መዝሙር ሆነ የሚባለው ፍሬ ሲያፈራ ነው:: እነዚህ አምስት ነገሮች በአንድ ሰው ሕይወት ሲከናወኑ ደቀ መዝሙር ሆነ ማለት ነው:: ሰዎች እርሱን ሲመለከቱ አማኝ ራሱ መስቀል መሆኑን ያያሉ::

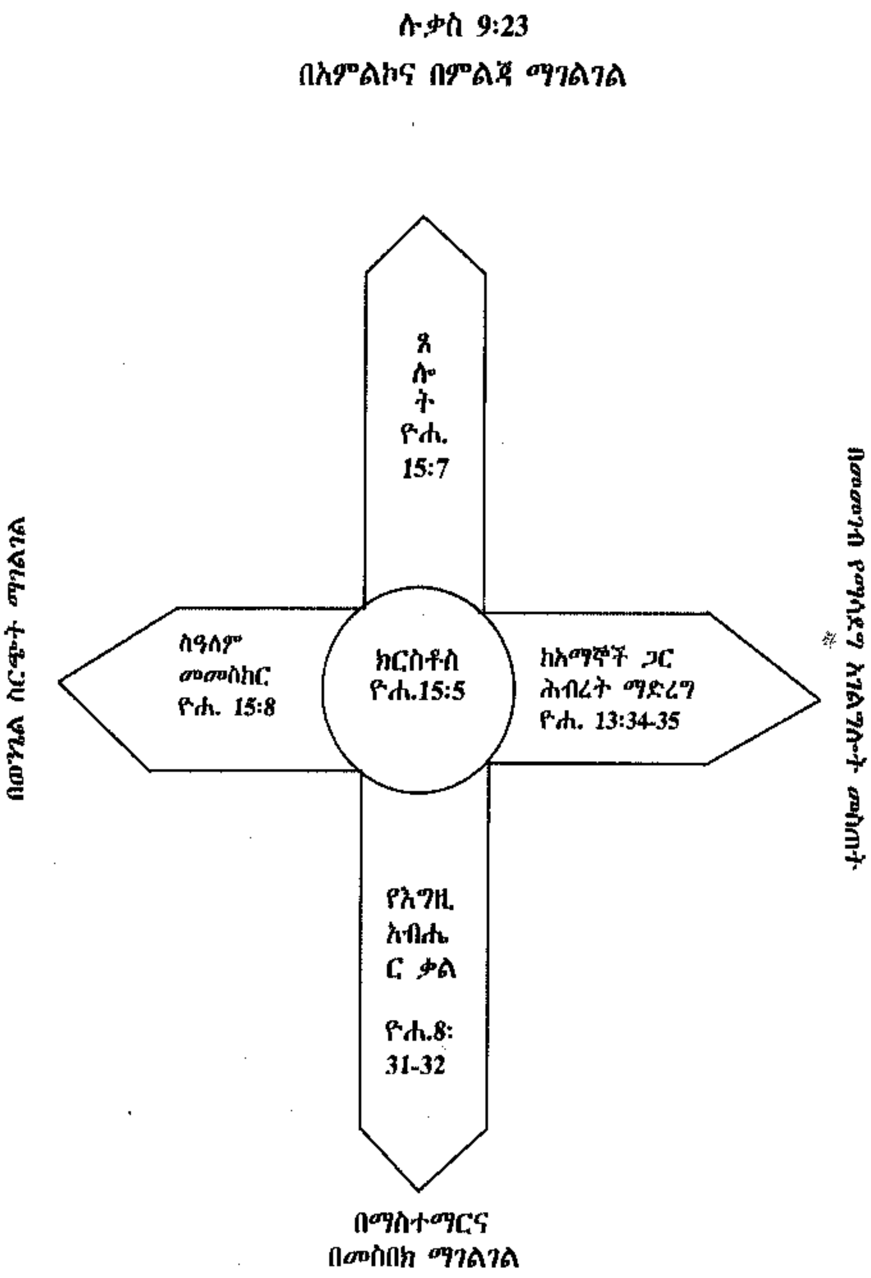

የታላቁ ተልዕኮ ትዕዛዛት በወንጌላትና በሐዋርያት ሥራ

ጥቅስ	ሥልጣን	ኃይል	የተልዕኮ ስፋት	መልእክቱ	ተግባር
ማቴ. 28:18-20	በሰማይና በምድር ሥልጣን ተሰጠኝ	እስከ ዓለም ፍጻሜ ድረስ ሁል ጊዜ ከእናንተ ጋር ነኝ	አሕዛብን ሁሉ	ክርስቶስ ያዘዘውን ሁሉ	በመሄድ፤ በማጥመቅና በማስተማር ደቀ መዛሙርት አድርጓቸው
ማር. 16:15			ለዓለም ሁሉ	ወንጌል	ስበኩ
ሉቃ. 24:46	በስሙ	አብ የሚሰጠው ተስፋ. . . መንፈስ ቅዱስ	ከኢየሩሳሌም ጀምሮ አሕዛብን ሁሉ	ንስሐንና የኃጢአት ይቅርታን	መስክሩ፤ ስበኩ
ዮሐ. 20:21	አባቴ እንደላከኝ እኔም እልካችኋለሁ				
ሐዋ. 1:8		የመንፈስ ቅዱስ ኃይል	በኢየሩሳሌ፤ በይሁዳም ሁሉ፤ በሰማርያም፤ እስከ ምድር ዳር ድረስ	ክርስቶስ	ምስክሮቼ ትሆናላችሁ

የሐዋርያው ጳውሎስን የታላቁን ተልእኮ አስተምህሮ ጆርጅ ፒተርስ የተባለ ምሁር እንደሚከተለው አስቀምጦታል።

- ዓለምና በውስጥዋ ያሉት ፍጥረታት ሁሉ የተፈጠሩት በእግዚአብሔር ነው። ስለዚህም ስለ እግዚአብሔር ይናገራሉ፤ በእግዚአብሔር ሉዓላዊ ሥልጣን ሥር ናቸው። ከዚህም የተነሳ ለእግዚአብሔር ተጠያቂዎች ናቸው (ሮሜ 18:1ff)።
- ሰው ሁሉ የመጣው ከአዳም ዘር ነው፤ ይህ ደግሞ በእግዚአብሔር ቃል በግልጽ የተጻፈ ነው (ሮሜ 5:12-21)።
- ሰው ሁሉ በአዳም ውድቀት ምክንያት ኃጢአተኛ ሆኗል (ሮሜ 5:12-21)።
- በክርስቶስ ምክንያት ሰው ሁሉ ከኃጢአቱ የሚድንበት የደኅንነት መንገድ ተዘጋጅቶለታል (ሮሜ 5:1፤2-21)።
- እግዚአብሔር ያዘጋጀው የደኅንነት መንገድ አንድ ብቻ ነው . . . በኢየሱስ ክርስቶስ በማመን መዳን። ይህ ደግሞ ለአይሁድ ብቻ ሳይሆን ለአሕዛብም ጭምር ነው (ሮሜ 3:21፤ 5:21)።
- እግዚአብሔር ያዘጋጀው የደኅንነት መንገድ ነጻ ስጦታ እንጂ በሰው ሥራ አይደለም። ይህ የተገለጠውም የምሥራች በሆነው በቃሉ ስለሆነ ለሰው ሁሉ ሊነገር ይገባል (ሮሜ 10:8-17፤ 16:25-26)።
- ሐዋሪያው ጳውሎስ ራሱ ለዚህ ለተገለጠው ወንጌል ለዖች እንዲታዘዙና እንዲያምኑ ለመስበክ እንደ ተጠራና እንደ ተለየ ተረድቷል። ይህ የሐዋሪያነቱ ማኅተም ነው፤ ለዚህም ቀንና ሌሊት ሊተጋ ኖሯል፤ ለዚህም ዋጋ ከፍሏል (ሮሜ 1:1ነ5ነ14፤ 11:13ነ25፤ 15:15-16፤ 16:25-27)።

ይህ ታላቁ ትዕዛዝ በክርስቶስ ኢየሱስ አምነው የዳኑ ሁሉ ሊመሰክሩት ወይም ለሌሎች ሊያካፍሉት፤ ያላመኑ ሁሉ ደግሞ ሊሰሙት የሚገባ ታላቁ ትዕዛዝ ነው።

ለ. የአማኞች ሁሉ ክህነት ያስገድደናል።

«እናንተ ግን ከጨለማ ወደሚደነቅ ብርሃን የጠራችሁን የእርሱን በጎነት እንድትነግሩ የተመረጠ ትውልድ፤ የንጉሥ ካህናት፤ ቅዱስ ሕዝብ፤ ለርስቱ የተለየ ወገን ናችሁ» 1ጴጥ. 2:9

ሰው ከሌሎች ፍጥረታት ሁሉ ተለይቶ በእግዚአብሔር አምሳል የተፈጠረ ልዩ ፍጡር ሊሆን የእግዚአብሔርን ዓላማና ተልዕኮ ለመፈጸም ኃጢአት የሌለበት ሆኖ ተፈጥሮ ነበር። ነገር ግን እግዚአብሔርን ባለመታዘዙ ምክንያት በራሱ ምርጫ ኃጢአተኛ ሆነ። ከዚህም የተነሳ ከእግዚአብሔር ክራሱና ከተቀመጠለት መለኮታዊ ዓላማ

ራሱን ለየ:: ይህም ከእግዚአብሔር ጋር የተቋረጠው ኅብረት እንደገና ኃጢአተኛ የሆነ ሰው ቅዱስ ከሆነው እግዚአብሔር ጋር እንዲገናኝ የክህነት አገልግሎት እንዲኖር አስገደደ::

በእግዚአብሔር ቃል ውስጥ የተለያዩ የክህነት ዓይነቶች እንዳሉ እንመለከታለን::
የግል ክህነት- ከሰው ውድቀት ጀምሮ እስከ አባቶች ድረስ ባለው ጊዜ ሰው በግሉ ከእግዚአብሔር ጋር ይገናኝ ነበር:: ቃየልና አቤል በየግላቸው መስዋዕትን ለእግዚአብሔር ማቅረባቸው የክህነት አገልግሎት ነበር (ዘፍ. 4:3-16)::

የአባቶች ክህነት- በአባቶች ዘመን የእያንዳንዱ ቤተሰብ አባወራ ለቤተሰቡ ካህን ሆኖ በማገልገል ለእግዚአብሔር መሥዋትን እንዳቀረበና ከእግዚአብሔርም መገለጥን እንደ ተቀበለ እንመለከታለን:: የእስራኤል አባቶች የሆኑት አብርሃም (ዘፍ. 12:7-9)፤ ይስሐቅ (ዘፍ. 26:24-25)ና ያዕቆብ (ዘፍ. 35:6-8)፤ ኖኅ (ዘፍ. 8:20)፤ ኢዮብ (ኢዮብ 1:4-5)፤ መልከጸዴቅ (ዘፍ. 14:18)ና ሌሎችም የክህነትን አገልግሎት አገልግለዋል:: ኢዮብ ለልጆቹ የሚያቀርበው መሥዋዕት ለዚህ ትልቅ ምሳሌ ነው::

የሕዝብ ክህነት- «አሁንም ቃሌን በእውነት ብትሰሙ ኪዳኔንም ብትጠብቁ፤ ምድር ሁሉ የእኔ ናትና ከአሕዛብ ሁሉ የተመረጠ ርስት ትሆኑልኛላችሁ፤ እናንተም የካህናት መንግሥት፤ የተቀደሰም ሕዝብ ትሆኑልኛላችሁ» (ዘጸ. 19:5-6)::

እግዚአብሔር በሲና ተራራ በሙሴ አማካይነት ለእስራኤል ሕዝብ ከሰጣቸው የተስፋ ቃሎች አንዱ እነርሱ ቃሉን ቢጠብቁ የተመረጠ ርስት፤ የካህናት መንግሥት፤ የተቀደሰ ሕዝብ እንዲሆኑ ማድረግ ነው:: እግዚአብሔር እስራኤልን ከሌላው ሕዝብ ለይቶ ባርኮ ነበር፤ ነገር ግን እነርሱ ቃሉን ባለመጠበቃቸው በካህናት አማካይነት ወደ እግዚአብሔር እንዲቀርቡ ተገደዱ::

የአሮን ክህነት- «አንተም ወንድምህን አሮንን ከእርሱም ጋር ልጆቹን ከእስራኤል ልጆች መካከል ለይተህ ካህናት ይሆኑልኝ ዘንድ ወደ አንተ አቅርብ» (ዘጸ. 28:1):: ምንም እንኳ እስራኤል ባለ መታዘዝ ካህናት መሆን ባይችሉም እግዚአብሔር በምሕረቱ ከሌዊ ልጆች አሮንንና ልጆቹን ለክህነት አገልግሎት መረጣቸው:: ኃጢአተኛ የሆነው ሕዝብ ቅዱስ ከሆነው እግዚአብሔር ጋር ቀጥታ መገናኘት ስለማይችል አሮንና ልጆቹ በእግዚአብሔርና በሕዝቡ መካከል በመሆን የማስታረቅ አገልግሎት እንዲያገለግሉ አደረገ::

የክርስቶስ ክህነት- «ከተናገርነውም ዋና ነገሩ ይህ ነው፤ በሰማያት በግርማው ዙፋን ቀኝ የተቀመጠ እንዲህ ያለ ሊቀ ካህናት አለን» (ዕብ. 8:1)::

የአሮን ክህነት የሕዝቡንና የራሱን መስዋዕት ይዞ የሚቀርብ ሊሆን ደም ሳይዝ ወደ ቅድስተ ቅዱሳን አይገባም:: የክርስቶስ ክህነት ግን ለራሱ ሳይሆን ለዓለም ሁሉ አንድ

ጊዜ ራሱን መሥዋዕት ያደረገበት ክህነት ነው። የአሮን ክህነት ለሚመጣው ለክርስቶስ ክህነት ምሳሌና ጥላ ነበር (ዕብ. 8:1-6፤ 9:6-14)። ክርስቶስ በምትሻለውና በምትበልጠው በእጆችም ባልተሠራች ድንኳን የዘላለምን ቤዛነት አግኝቶ አንድ ጊዜ ፈጽሞ ወደ ቅድስት በገዛ ደሙ ገባ። ይህ ክህነት የማይለወጥ የዘላለም ክህነት ነው፡ አሁን በአባቱ ቀኝ ሆኖ ይማልድልናል (ሮሜ 8:34፤ ዕብ. 7:25፤ 1ዮሐ. 2:1፤ 1ጢሞ. 2:5)።

የአማኞች ሁሉ ክህነት- «እናንተ ግን ከጨለማ ወደሚደነቅ ብርሃን የጠራችሁን የእርሱን በጎነት እንድትነግሩ የተመረጠ ትውልድ፤ የንጉሥ ካህናት፤ ቅዱስ ሕዝብ፤ ለርስቱ የተለየ ወገን ናችሁ» (1ጴጥ. 2:9)። በአዲስ ኪዳን አማኞች ሁሉ በኢየሱስ ክርስቶስ አማካይነት ለእግዚአብሔር መንፈሳዊ መሥዋትን እንዲያቀርቡ ታዘዋል። ይህ በብሉይ ኪዳን ከምናየው በካህኑ አማካይነት ከሚቀርበው መሥዋዕት የተለየ ነው። ባሕሪውም ይለያል።

- በአማኞች ሁሉ ክህነት አማኝ ሁሉ ከእግዚአብሔር ጋር ቀጥታ መገናኘት ይችላል፤ በዚህም እግዚአብሔርን የሚያገለግልበት የራሱ አገልግሎት አለው።
- እያንዳንዱ አማኝ ከጌታ በተቀበለው ጸጋ የማገልገል ኃላፊነት አለበት።

- ቤተ ክርስቲያንም አማኞች ሁሉ በተሰጣቸው ጸጋ ጌታን የሚያገለግሉበትን ሁኔታ የማመቻቸትና ጸጋቸውንና ጥሪያቸውን የመለየት ኃላፊነት አለባት።

የብሉይ ኪዳን ክህነት እስራኤልን ከእግዚአብሔር ጋር ማስታረቅ እንደሆነ የአማኞች ሁሉ ክህነትም ከእግዚአብሔር ጋር በክርስቶስ በኩል ያልታረቁትን የማስታረቅ ኃላፊነት ነው። ይህን ኃላፊነት መወጣት ደግሞ መጽሐፍ ቅዱሳዊ ግዴታ ነው። ስለዚህም አማኞች ሁሉ የደኅንነትን ወንጌል በመመስከር ሰዎችን በክርስቶስ በኩል ከእግዚአብሔር ጋር በማስታረቅ እግዚአብሔርን መታዘዝ አለባቸው።

ሐ. የክርስቶስ መልእክተኞች መሆናችን ያስገድደናል።

ሐዋሪያው ጳውሎስ በ2ቆሮ. 5:17-20 በክርስቶስ አምኖ የዳነ ሁሉ የክርስቶስ መልእክተኛ መሆኑን ይናገራል፤ በቁ. 17 «ስለዚህ ማንም በክርስቶስ ቢሆን አዲስ ፍጥረት ነው፤ አሮጌው ነገር አልፎአል፤ እነሆ ሁሉም አዲስ ሆኖአል» ይላል። ይህ በክርስቶስ ያመኑት ሁሉ መለወጣቸውን ያሳያል። በቁ. 18 ና 19 «ነገር ግን የሆነው ሁሉ በክርስቶስ ከራሱ ጋር ካስታረቀን፤ የማስታረቅን አገልግሎት ከሰጠን . . . በእኛም የማስታረቅ ቃል አኖረ» ይላል። እግዚአብሔር አዲስ ፍጥረት ያደረገን በክርስቶስ በኩል ከራሱ ጋር አስታርቆን ሲሆን በታረቁት ሰዎች ላይ የማስታረቅን ቃል አኖረ። ቀጥሎ ቁ. 20 ላይ «እንግዲህ እግዚአብሔር በእኛ እንደሚማልድ ስለ ክርስቶስ መልእክተኞች ነን፤

ከእግዚአብሔር ጋር ታረቁ ብለን ስለ ክርስቶስ እንለምናለን» ይላል፡፡ እዚህጋ መልእክተኞች ያደረጋቸው በክርስቶስ በኩል ከእግዚአብሔር ጋር ታርቀው አዲስ ፍጥረት የሆኑትን ነው፡፡ ስለዚህ እያንዳንዱ አማኝ ያላመኑትን ሰዎች ከእግዚአብሔር ጋር የማስታረቅ ግዴታ አለበት ማለት ነው፡፡

የነቢዩ ዮናስን ሕይወት ከመጽሐፉ ስንመለከት መልእክት ይዞ መኮብለል ወይም መተኛት በእግዚአብሔር ፊት ምን ያህል ዋጋ እንደሚያስከፍል እናያለን፡፡ ዮናስ ከ120,000 የሚበልጡ የነነዌ ሰዎች የሚድኑበትን መልእክት እንዲናገር እግዚአብሔር ልኮት እርሱ ግን ወደ ተርሴስ ለመኮብለል ዋጋ ከፍሎ መርከብ ውስጥ ገባ፡፡ ዮናስ ከእግዚአብሔር ዘንድ መልእክትን እየተቀበለ ለእስራኤል ይናገር ነበር፤ ትንቢቱም ይፈጸም ነበር፡፡ በዚህ ጊዜ ግን ለመኮብለል የፈለገበት ምክንያት በ4:1 እንደምንመለከተው እርሱ ከሰበከ በኋላ የነነዌ ሰዎች ንስሐ ቢገቡ እግዚአብሔር በባሕሪው መሐሪና ይቅር ባይ ስለሆነ ስለሚምራቸው፤ እርሱ ግን የነነዌ ሰዎች አሕዛብ ስለሆኑ (የአብርሃም ነገዶች ስላይደሉ) መገልበጥ አለባቸው ብሎ ስለሚያምን ይህን መልእክት መናገር አልፈለገም፡፡ እዚህ ላይ ማየት የሚገቡን ነገሮች አሉ፡፡

- ዮናስ በራሱ እሳብ ስለተሞላ እግዚአብሔር የሁሉ ፈጣሪና ለሁሉ የሚራራ መሆኑን አልተገነዘበም፤ እግዚአብሔርን ለእይሁድ ብቻ የሚገደው አይሁዳዊ አድርጎ አስቧል፡፡
- የእግዚአብሔር ሕዝብ የተባሉት እስራኤላውያን ብዙ ነቢያት የንስሐ መልእክት ሰብከው ንስሐ መግባት ሲገባቸው አንገታቸውን ሲያደነድኑ አሕዛብ ናቸው የተባሉ የነነዌ ሰዎች ግን በአንድ መልእክት ንስሐ ገብተው እንደሚድኑ አላሰበም፡፡
- እርሱ የተናገረው መልእክት የግድ መፈጸም አለበት ብሎ ያምናል፤ ከዚህም የተነሳ ሰበክ ተብሎ ሄዶ «ትገለበጣላችሁ» ብሎ ትንቢት ተናግሮ ሳይገለበጡ ሲቀሩ «ሞት ይሻለኛል» እያለ ከእግዚአብሔር ጋር ሲከራከር ነበር፡፡ እግዚአብሔር ለነነዌ ሰዎች ብቻ ሳይሆን ለዮናስም መሐሪ ነው፡፡
- ማንም እንዳይጠፋ የእግዚአብሔር ፈቃድ እንደሆነ አልተገነዘበም፡፡

ስለዚህም ወደ ተርሴስ ይኮበልል ዘንድ ተነሣ፡፡ እግዚአብሔር ደግሞ ከ120,000 የሚበልጡ የነነዌ ሰዎች የሚድኑበትን መልእክት ይዞ እንዲያመልጥ አልፈቀደም፡፡

ከዚህም ሌላ መርከቢቱ ስትናወጥና ሰዎች ሁሉ ወደየአምላኮቻቸው ሲጮኹ እርሱ ግን ይህን ክቡርና ድንቅ መልእክት ይዞ በመርከቢቱ ወደ ውስጠኛው ክፍል ገብቶ በከባድ እንቅልፍ ተኛ፡፡ ይህ ደግሞ የመርከቢቱን መሪ አስገረመው፤ «ምነው ተኝተሃል?» አለው፡፡ የእንግልዝኛው

ትርጉም «እንዴት ልትተኛ ትችላለህ?» ይላል:: ይህ ማለት እኛ እንደዚህ ስንሆን አንተ እንዴት አድርጎ እንቅልፍ ይወስድሃል? ማለቱ ነው:: ዮናስ ያን የመሰለ ከባድ መልእክት ይዞ ይኮበልል ዘንድ ተነሳ፤ እንደዚያ ያለ መልእክት ይዞ መርከቢቱ ስትናወጥ፤ ማዕበሉ ሲያስጨንቅ እርሱ ግን በከባድ እንቅልፍ ተኛ:: ከባድ መልእክት ይዞ በከባድ እንቅልፍ መተኛት::

የእግዚአብሔር ልጆች የሆንን ዘመናችን በጠላት ማዕበል ሲናወጥ፤ ብዙዎች ወደማያድን አምላክ ሲጮኹ እኛ ግን ክቡር የሆነውን መልእክት ይዘን የምንተኛበት ጊዜ አይደለም፤ ይልቅስ ተግተን የምንመሰክርበትና ወንጌልን የምናውጅበት ጊዜ እንጂ::

መ. በጌታ እራት ወቅት የምንገባው ቃል ኪዳን ያስገድደናል::

«ይህን እንጀራ በበላችሁ ጊዜ ሁሉ፤ ይህንም ጽዋ በጠጣችሁ ጊዜ ሁሉ ጌታ እስኪመጣ ድረስ ሞቱን ትናገራላችሁና» 1ቆሮ. 11:26

ቤተ ክርስቲያናት የየራሳቸው የሆነ የጌታ እራት አወሳሰድ ሥርዓት አላቸው:: በኢትዮጵያ ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን የሚወሰደው በየወሩ ነው:: ሐዋሪያው ጳውሎስ እንደሚነግረን «ይህን እንጀራ በበላችሁ ጊዜ ሁሉ፤ ይህንም ጽዋ በጠጣችሁ ጊዜ ሁሉ» ማለት ከአንዱ የጌታ እራት በኋላ እስከ ሁለተኛው የጌታ እራት ድረስ አንድ አማኝ

ቢያንስ ለአንድ ሰው የጌታን ሞትና ትንሣዔ መናገር አለበት ማለት ነው:: የጌታ እራት ብዙ ዓላማዎች አሉት::

- የክርስቶስ ሞትና ትንሣዔ መታሰቢያ ነው (1ቆሮ. 11:24)
- ሞቱንና ትንሣዔውን ለመመስከር ቃል የምንገባበት ነው (1ቆሮ. 11:26)
- አማኞች በክርስቶስ አንድ መሆናቸውን የሚያሳዮበት ነው (ሐዋ. 2:42)
- በአዲሱ መንግሥት ከጌታ ጋር ስምንካፈለው አዲስ እራት ምሳሌ ነው (ማቴ. 26:29)

ስለዚህም የጌታን እራት የሚካፈል አማኝ ሁሉ እስከሚቀጥለው የጌታ እራት ድረስ ቢያንስ ለአንድ ሰው ለመመስከር ቃል በገባው መሠረት ግዴታ አለበት::

ሠ. የሰማነውንና ያየነውን ከመናገር ዝም ማለት አንችልም (ሐዋ. 4:20)::

በሐዋ. 3 ከእናቱ ማኅፀን ጀምሮ ለ40 ዓመታት ሽባ የነበረው ሰው በጴጥሮስና ዮሐንስ አገልግሎት በመፈወሱ ምክንያት በተሰበከው ወንጌል ወንዶች ብቻ ሲቆጠሩ ሦስት ሺህ የሆኑ ሰዎች በክርስቶስ ኢየሱስ አምነው ሲድኑ ይህ ያበሳጫቸው የአይሁድ ሸንጎ ወኅኒ ቤት ጣሉአቸው:: በነጋታው በዚህ ስም (በኢየሱስ ስም) ሁለተኛ እንዳይናገሩ ሲዝቱባቸው «እኛ ስ ያየነውንና የሰማነውን ከመናገር ዝም ማለት አንችልም» አሉ::

አማኞች መናገር የሚችሉት ብዙ ታሪክ አለ:: ከሁሉ የሚበልጠው ግን ኢየሱስ ክርስቶስ ለሰው ልጆች ኃጢአት በመስቀል ላይ ተሰቅሎ መሞቱን፣ ከሞት መነሣቱንና ዳግመኛ ሊፈርድ መምጣቱን፣ ደኅንነት የሚገኘው በዚህ ጌታ በማመን ብቻ መሆኑን መናገር ነው:: አማኞች ከዚህ የተነሣ ስላገኙት ሰላም፣ ስለሚጠብቃቸው በእጅ ያልተሠራ ስማያዊ ቤት መናገር አለባቸው::

ረ. ለበዛው መከር ሠራተኞን ለማብዛት አማኞች ሁሉ መመስከር አለባቸው::

«መከሩስ ብዙ ነው፤ ሠራተኞቹ ግን ጥቂቶች ናቸው» ማቴ. 9:37:: ጌታ ኢየሱስ ይህንን የተናገረው በምኩራቦቻቸው እያስተማረ፤ የመንግሥትንም ወንጌል እየሰበከ፤ በሕዝብም ያለውን ደዌና ሕማም ሁሉ እየፈወሰ በከተማዎችና በመንደሮች ሁሉ ሲዞር እረኛ እንደ ሌላቸው በጎች ተጨንቀውና ተጥለው ባየ ጊዜ ነው:: በቁ. 36 አየ፤ አዘነላቸው የሚሉ ቃላት ትልቅ ትርጉም አላቸው:: ጌታ የተጨነቁትንና የተጣሉትን አየ:: ማየት ለተግባር የመጀመሪያ እርምጃ ነው:: ለመልካምም ሆነ ለክፉ ተግባር የመጀመሪያውን እርምጃ የሚወስደው ዓይን ነው:: ሔዋን ፍሬዋን መጀመሪያ አየች ይላል:: ዳዊትን የመሰለ ንጉሥ ከቤርሳቤህ ጋር ስላደረገው ኃጢአት መጀመሪያ ያደረገው ማየቱን ነበር:: ጌታ የተቸገረውን ሕዝብ መጀመሪያ አየ:: ወንጌልን ለመመስከር ማየት መቻል አለብን:: ማየት በሥጋ ዓይን ከሆነ ከሌሎች ሰዎች የተለየ አመለካከት አይኖረንም::

እግዚአብሔር ሰውን በሚያይበት ዓይን ካየን ግን ሁለተኛው ተግባር ይከተላል::

ጌታ ካየ በኋላ «አዘነላቸው» ይላል:: ዛሬ የወንጌልን ምስክርነት ደካማ ያደረገው ለሚጠፉትና ወደ ሲዖል ለሚሄዱት አለማዘን ነው:: ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ በመስቀል ላይ የሞተላቸው፤ ደሙን ያፈሰሰላቸው ሰዎች ሲጠፉ አለማዘን የዘመናችን ትልቁ ችግር ነው::

ጌታ ኢየሱስ ካየና ካዘነ በኋላ «መከሩስ ብዙ ነው፤ ሠራተኞች ግን ጥቂቶች ናቸው» አለ:: ዛሬ ቤተ ክርስቲያናት ወንጌልን ለማድረስ በአገር ውስጥና ከአገር ውጭ ወንጌላዊያንንና ሚስዮናዊያንን እየላኩ ነው:: ለዚህ ደግሞ የኢትዮጵያ ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን ይህ ጽሑፍ ሲዘጋጅ 1091 የአገር ውስጥና 15 ቤተሰብ የውጭ አገር ሚስዮናዊያንን በመላክ ትልቅ ምሳሌያዊት ቤተ ክርስቲያን ነች:: ነገር ግን አሁንም የአገልጋይ ጥያቄ የሚያቀርቡ ቦታዎች በርካታዎች ናቸው፤ ጥያቄውም ብዙ ነው:: ይህንን ፍላጎት ሙሉ ጊዜ አገልጋዮችን በመላክ ብቻ ማሟላት ፈጽሞ የማይታሰብ ነው:: ስለዚህም እያንዳንዱ አማኝ መስካሪ መሆን አለበት::

ሰ. የመጽሐፍ ቅዱስ ምሳሌዎች

በመጽሐፍ ቅዱሳችን በብሉይና በአዲስ ኪዳን በፍጹም ያልታሰቡና በሰው ዘንድ የተናቁ ግን ለትልቅ የማዳን ሥራ ምክንያት የሆኑ ሰዎችን ተመዝግበው እናገኛቸዋለን::

ከእነዚህ ውስጥ ከብሉይ ኪዳን ሁለቱንና ከአዲስ ኪዳን ደግሞ ሁለቱን ለአብነት መጥቀሱ ተገቢ ይሆናል::

1. ከብሉይ ኪዳን

የታናሽ ብላቴና ልጅ አስደናቂ ምስክርነት

2ነገ. 5 አንድ አስደናቂ ታሪክ ያስነብበናል:: ከሶሪያ አገር አደጋ ጣዮች ወጥተው ከእስራኤል ምድር አንዲት ብላቴና ማርከው ነበር:: ይህች ብላቴና የሶሪያ ንጉሥ አለቃ በሆነው ንዕማን ቤት አገልጋይ (ሠራተኛ) ሆና ታገለግል ነበር:: ንዕማን ግን ለምጻም ነበር:: እነዚህ ሁለት ሰዎች ምንም ሊያገናኛቸው የሚችል ሁኔታ አልነበረም:: እሱ ትልቅ ባለ ሥልጣን፤ እሷ ግን ምርኮኛ ብላቴና፤ እሱ ሶሪያዊ እሷ ደግሞ እስራኤላዊ ሁለት የተለያዩ ወገኖች፤ እሱ አሕዛብ እሷ ደግሞ እግዚአብሔርን የምታውቅ የአብርሃም ዘር የሆነች አይሁዳዊት ናቸው:: ነገር ግን ቁ. 5ን ስናነብ «ጌታዬ በሰማርያ ካለው ከነቢዩ ፊት ቢደርስ ኖሮ ከለምጹ በፈወሰው ነበር» ብላ ለእመቤትዋ ነገረቻት:: ይህ ማለት የሚያድን አምላክ፤ የሚፈውስ አምላክ፤ እናንተ ከምታመልኩት የተለየ አምላክ አለ ማለቷ ነበር:: ይህ መልእክት ለባለ ሥልጣኑ ንዕማን ትልቅ የምሥራች ነበር:: ስለዚህም ሄዶ ከተፈወሰ በኋላ እንዲህ አለ፤ «እነሆ ከእስራኤል ዘንድ በቀር በምድር ሁሉ አምላክ እንደሌለ አወቅሁ» (ቁ. 15)::

በመጽሐፍ ቅዱላችን ተአምራት የሚደረግበት ዋነኛ ምክንያት በብሉይ ኪዳን ሰዎች ሁሉ ከእስራኤል አምላክ

በቀር በምድር ላይ ሌላ አምላክ እንደሌለ ያውቁ ዘንድ ነው:: ስለዚህም በኤሊያስ ጸሎት እሳት ከሰማይ ከወረደ በኋላ ሰዎች ሁሉ «እርሱ (እግዚአብሔር) አምላክ ነው»፤ ሲድራቅ ሚሳቅና አብደናጎ ከእሳት ውስጥ ሲወጡ ከእሳት ውስጥ የሚያወጣ እርሱ አምላክ ነው፤ ዳንኤል ከአንበሶች ጉድጓድ ሲወጣ የዳንኤል አምላክ እርሱ አምላክ ነው» አሉ::

በአዲስ ኪዳን ጌታ ኢየሱስ በዮሐ. 2 ውኃን ወደ ወይን ጠጅ ሲለውጥ ክብሩ ተገለጠ፤ ብዙዎችም በእርሱ አመኑ፤ በዮሐ. 11 አልአዛርን ከሞት ሲያስነሣው ብዙዎች በእርሱ አመኑ:: ይህ ማለት የተአምራት ዋና ዓላማ በብሉይ ኪዳን ሰው ሁሉ ከእስራኤል አምላክ በቀር አምላክ እንደሌለ እንዲያውቁና በአዲስ ኪዳን ኢየሱስ ክርስቶስ የእግዚአብሔር ልጅ ዓለምን የሚያድን መድኃኒት እንደሆነ እንዲያውቁ ነው::

የዚህች ታናሽ ምርኮኛ ብላቴና የምሥራች መልእክት ሶሪያዊውን ባለ ሥልጣን በእግዚአብሔር እንዲያምን አደረገው:: የወንጌል ምስክርነትን ብላቴንነት አያግደውም፤ እግዚአብሔር ብላቴኖችን ተጠቅሞ ታላላቆችን መማረክ ይችላልና:: ዛሬ በየቤተ ክርስቲያናት የሞሉ ሰዎች ከዚህች ምርኮኛ ብላቴና በብዙ መልክ ይሻላሉ፤ ነገር ግን የምሥራቹን መልእክት ይዘው ተቀምጠዋል:: ይህን ማበረታታትና ማነሳሳት የቤተ ክርስቲያን ኃላፊነት ነው::

የአራት ለምጻሞች ምስክርነት

በዚያው በ2ኛ ነገሥት 7 ሌላ አስደናቂ ታሪክ እናገኛለን:: በም. 6 የሶርያ ሠራዊት የሰማርያን ከተማ እንደ ከበቡአት ከቁ. 24 ጀምሮ እናነባለን:: ከዚህም የተነሳ የሚገዛ ነገር ሁሉ እጅግ ተወድዶ ሴቶች ልጆቻቸውን ቀቅለው እስኪበሉ ድረስ ታላቅ ረሃብ ሆነ:: በዚህ ጊዜ አራቱ ለምጻሞች «እስክንሞት ድረስ በዚህ ለምን እንቀመጣለን? ወደ ከተማ እንገባ ዘንድ ብንወድ ራብ በከተማ አለ፤ በዚያም እንሞታለን፤ በዚህም ብንቀመጥ እንሞታለን:: እንግዲህ ኑ፡ ወደ ሶሪያውያን ሰፈር እንሸሽ፤ በሕይወት ቢያኖሩን እንኖራለን፤ ቢገድሉንም እንሞታለን» (ቁ. 3-4) ተባብለው ራብ ከሚገድላቸው እየበሉ በሶርያውያን ቢገደሉ እንዲሻል በመምረጥ ወደ ሶርያውን ካምፕ ሄዱ:: ሲሄዱ ግን ያልጠበቁት ነገር ሆነ:: እግዚአብሔር ለሶርያውያን የሰረገላና የፈረስ የብዙም ጭፍራ ድምፅ አሰምቶ ነበርና ነፍሳቸውን ያድኑ ዘንድ ሸሹ:: ስለዚህ ሲደርሱ ካምፑ ባዶ ነበር (ቁ. 5-7):: በዚህ ጊዜ የሚፈልጉትን ሁሉ በልተውና ጠጥተው፤ ወርቅ፤ ብርና ልብስ ወስደው ሲመለሱ አንድ ነገር አሰቡ:: «መልካም አላደረግንም፤ ዛሬ የመልካም የምሥራች ቀን ነው፤ እኛም ዝም ብለናል፤ እስኪነጋም ድረስ ብንቆይ በደለኞች እንሆናለን፤ ኑ፤ እንሂድ፤ ለንጉሥ ቤተ ሰብ እንናገር ተባባሉ» ይላል ቁ. 9:: ይህን የምሥራችም በነገሩአቸው ጊዜ የሰማርያ ከተማ ታሪክ ተለወጠ::

የሶርያ ሠራዊት ለከበባት ለማርያ መድኃኒት ከአራቱ ለምጻሞች ይመጣል ብሎ ማንም አይጠብቅም:: እነርሱ ለሌላው ሲተርፉ ቀርቶ ራሳቸው ከኅብረተሰቡ የተገለሉ ነበሩ:: ነገር ግን እግዚአብሔር ተጠቀመባቸው:: ይህ ለክርስቲያኖች ትልቅ መልእክት ነው::

- የምሥራችን ቃል አለመናገር እግዚአብሔርን መበደል ነው::
- እግዚአብሔር ሕዝቡን ለማዳን የተናቁና ያልታሰቡ ሰዎችን መሣሪያ አድርጎ ይጠቀማል:
- እግዚአብሔር ለሚሠራው ሥራ ራሳችንን መስጠትና ማዘጋጀት አለብን::

2. ከአዲስ ኪዳን

ከመቃብር ሥፍራ የመጣ ርኩስ መንፈስ የያዘው ሰው

በማር. 4:35-41 ኢየሱስ ክርስቶስ ማዕበሉን ጸጥ ካደረገው በኋላ በም. 5 ከደቀ መዛሙርቱ ጋር ወደ ጌርጌሴኖን አገር እንደ መጡ እንመለከታለን:: ከታንኳይቱም በወጡ ጊዜ በመቃብር ሥፍራ ይኖር የነበረ ርኩስ መንፈስ የያዘው ሰው ወጥቶ ኢየሱስን ተገናኘው:: ይህን ሰው የያዘው ርኩስ መንፈስ ምን ያህል ክፉ እንዳደረገው ከቁ. 3-5 እንዲህ ብሎ ይገልጻል::

- በመቃብር ሥፍራ ይኖር ነበር::
- በሰንሰለት ስንኳ ማንም ሊያስረው አይችልም ነበር::

- ብዙ ጊዜ በእግር ብረትና በሰንሰለት ይታሰር ነበርና ዳሩ ግን ሰንሰለቱን ይበጣጥስ እግር ብረቱንም ይሰባብር ነበር።
- ሊያሸንፈው የሚችል አልነበረም።
- ሁል ጊዜም ሌሊትና ቀን በመቃብርና በተራራ ሆኖ ይጮኽ ነበር።
- ሰውነቱንም በድንጋይ ይቧጭር ነበር።

ይህን ሰው ኢየሱስ ከፈወሰው በኋላ ወደ ቤተ ሰቦቹ ሄዶ ጌታ እንዴት ያለ ታላቅ ነገር እንዳደረገለት ይሰብክ እንደ ጀመር ቁ. 20 ይነግረናል። ጌታ ኢየሱስ ወደ ቤተ ሰቦቹ በምልክበት ጊዜ በእርሱ አገልግሎት በጌታ ኢየሱስ አምነው የሚድኑ ሰዎች እንዳሉ አይቶ ነበር። ክፍሉ ምን ያህል ሰዎች እንዳመኑ ባይነግረንም ከሌሎቹ ታሪክ እንደምንመለከተው ብዙ ሰዎች እንዳመኑ መገመት አያዳግትም። እግዚአብሔር ይህን ሰው ለውጦ ለክብሩ ከተጠቀመውና ለብዙዎች መዳን ከሆነ ማንነታችንና ደካማነታችን በምክንያትነት ሊቀርብ አይችልም፤ ጌታ መጠቀም ይችላልና።

ሰማርያዊት ሴት

በዮሐ. 4 ታሪኳን የምናገኘው ሰማርያዊት ሴት ውኃ ልትቀዳ የመጣችው እኩለ ቀን ላይ በጠራራ ጸሐይ ነበር። ይህን ጊዜ የመረጠችው ሌላ ሰው ወደ ውኃው ጉድጓድ የማይመጣበት ሰዓት ስለሆነ ነው፤ ምክንያቱም እርሷ ከሰው የተገለለች ሴት

ስለነበረች ከሰው ጋር እኩል ውኃ መቅዳት አትችልም ነበርና። ኢየሱስ ደግሞ ወደ ገሊላ ሲሄድ በሰማርያ በያዕቆብ ውኃ ጉድጓድ አጠገብ ማረፍ ነበረበት። ለዚህ ሁለት ምክንያቶች አሉ፤ የመጀመሪያውና ትልቁ የዚህችን ሴት ሕይወት ለመለወጥና በእርሷ አማካይነት ብዙ ወደ መንግሥቱ የሚጨመሩ ሰዎች ስለነበሩ በሰማርያ ሊያልፍ ግድ ስለሆነበት ነው። ሁለተኛው ፍጹም ሰው ስለሆነ ማረፍ ስለ ነበረበት ነው። በዚያም ጌታ የእሷን ሕይወት ስለ ለወጠው እንስራዋን ጥላ ወደ ከተማ ሄዳ ጌታ ያደረገላትን (የምሥራቹን) ነገረቻቸው። «ያደረግሁትን ሁሉ ነገረኝ ብላ ስለ መሰከረችው ቃል ከዚያች ከተማ የሰማርያ ሰዎች ብዙ አመኑበት» (ቁ. 39)። ጌታ ከእነርሱ ጋር በቆየባቸው ሁለት ቀናትም የበለጠ ብዙ ሰዎች አመኑበት። ለጌታ እንደዚህ ዓይነት ሰዎችም መሣሪያ ይሆናሉ።

ሸ. ቤተ ክርስቲያን የሰፋው በአማኞች ምስክርነት ነው።

መጋቢት 9 ቀን 1945 ዓ.ም. በወላይታ ቤተ ክርስቲያን ወንጌላዊያን ስብከት ያመኑት አማኞች የሚጠመቁበት የጥምቀት ሥርዓት በቡርጂ ይካሄድ ነበር። የኤስ አይ ኤም ሚስዮናዊ የነበሩት ሚስተር ፊሎውስ የወላይታ ወንጌላዊ የሆነውን ጊዮርጊስ የተባለውን ሰው ወደ ጥምቀት ሥርዓቱ ጋበዙት። ጊዮርጊስ ከጥምቀቱ ሥርዓት በኋላ ሲመለስ ማናና በተባለ ቦታ አቶ ቡጃ የተባለውን ሰው ያገኘውና ይመሰክርለታል።. ቡጃም ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስን የግል

አዳኙና ጌታ አድርጎ ይቀበላል:: ጊዮርግስም የያዛትን ትንሽ መጽሔት ነገር ይሰጠውና ወደ ጨንቻ ይሄዳል:: ከጨንቻ ሲመለስ አቶ ቡጃ ለጎረቤቶቹ መስክሮ አሥር ሰዎችን ወደ ጌታ አምጥቶ ይጠብቀዋል:: ካመኑት ሰዎች አንዱ ታደሰ የተባለው ሰው ሲሆን ለሁለት ዓመታት በኪንታሮት ሕመም ይሰቃይ የነበረ ነው:: ታደሰ ጌታን ተቀብሎ ከሕመሙ ሲፈወስ በተከታታይ ይደማ የነበረውም ቆመ:: በዚህም ምክንያት ብዙ የማናና ሰዎች ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስን አምነው ወደ እግዚአብሔር መንግሥት ተጨመሩ:: ቤተ ክርስቲያን ያደገው በዚህ ዓይነት ምስክርነት ነው::

የኤስ አይ ኤም ሚስዮናዊያን በኢጣሊያ ወረራ ምክንያት ኢትዮጵያን ለቀው ሲወጡ በሦስት አጥቢያዎች የሚሰበሰቡ ከ150 የማይበልጡ የቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን አማኞች ነበሩ:: እነዚህ አማኞች ወደ ጌታ የመጡት ሚስዮናዊያኑ ለ10 ዓመታት ዋጋ ከፍለው ካገለገሉ በኋላ ነበር:: የኢጣሊያ ጦር በኢትዮጵያ አርበኞች ተሸንፎ ከአገሪቱ ከወጣ በኋላ ሚስዮናዊያኑ ተመልሰው ሲመጡ ለማመን ያስቸገራቸውን ነገር አዩ:: እነርሱ ባልነበሩባቸው አምስት ዓመታት የአማኞቹ ቁጥር ወደ አሥር ሺህ ደርሷል:: ይህ የሆነበት ምክንያት ወንጌልን ሰምተው ያመኑት ሁሉ ይመሰክሩ ስለ ነበረ ነው::

በ1927 ዓ.ም. አቶ ሂርቦሮና አቶ ፈረንጅ (አባቴ) ሥራ ፍለጋ ወደ ጋሞ ይሄዳሉ:: ቀን ሥራቸውን ሲሠሩ ውለው ማታ

ወደ አቾሎ እየተመለሱ ወንጌልን ይመሰክሩ ነበር:: በጋሞ አቶ ጌምቦ ሌጋሞ የተባለውን ሰው ያገኙትና ይመሰክሩለታል:: አቶ ጌምቦም ከዚህ በፊት ሚስተር አሀማን የተባለው የኤስ አይ ኤም ሚስዮናዊ በአቾሎ የተናገረውን አስታውሶ መልእክቱ ትክክለኛ እንደሆነ ያስብና በጌታ ኢየሱስ ያምናል:: አቶ ጌምቦ ደግሞ ለሌሎች ሁለት ሰዎች ይመሰክርላቸዋል:: እነዚያ ሁለት ሰዎች ደግሞ ለሌሎች ስድስት ሰዎች:: አቶ ሂርቦሮና አቶ ፈረንጅ ወደ ወላይታ ተመልሰው ለቤተ ክርስቲያን መሪዎች ነግረዋቸው ወንጌላዊ ተልኮ ቤተ ክርስቲያን ይተከላል:: ዛሬ የደቡብ ምዕራብ ቀጣና ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያናት ዋና ጸሐፊ የሆኑት አቶ ሳሙኤል ጌምቦ የዚህ አገልግሎት ውጤት ናቸው::

ወንድዬ ዓሊ በኢትዮጵያ ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን ታሪክ ቅጽ ሁለት አንድ አማኝ የጸለየውን ጸሎት እንዲህ ብሎ ይጠቅሳል:: «ጌታ ሆይ፤ እባክህ ቃልህን እንዴት አድርጌ ለሌሎች መናገር እንደምችል አሳየኝ፤ የምሥራቹን ቃል ለመናገር የሌላ ሰውን እርሻ በነጻ አያረስኩም ቢሆን ወንጌልን ልመስክር» አለ:: ይህ ሰው ምን ያህል ወንጌልን የመመስከር ጥማት እንደነበረው ከጸለየው የሞኝነት ጸሎት በቀላሉ እንረዳለን::

የቤተ ክርስቲያን ታሪክ እንደሚያሳየን በዓለማችን ታላላቅ የተባሉ የቤተ ክርስቲያን መሪዎች ወደ ጌታ የመጡት በአማኞች አገልግሎት ነው:: ብዙ ሰዎች እነ ጆን ዌስሊን፤

እነ ዲ. ኤል ሙዲ.ንና ዶክተር ቢሊ ግራሃምን ያውቁአቸዋል። እነዚህን ታላላቅ ሰዎች ወደ ጌታ ያመጡት ግን እንደ እነርሱ ታዋቂ ሚስዮናዊያን ሳይሆኑ ዛሬ ስማቸው የማይታወቅ ተራ ሰዎች ነበሩ። አንዳንዶች በአባቶቻቸው ወይም በእናቶቻቸው፤ አንዳንዶች በጓደኞቻቸው፤ አንዳንዶቹም በመምህራኖቻቸውና በጎረቤቶቻቸው የተመሰከረላቸው ናቸው።

በደቡብ ኮሪያ በዓለማችን ትልቅ የተባለውን ቤተ ክርስቲያን በመጋቢነት የሚመራው ያንግ ቾ በአንድ ወቅት በጠና ታሞ በተኛበት አንዲት ወጣት ልጅ ስለ ኢየሱስ መሰከረችለት። እሱም አመነ፤ ከሕመሙም ተፈወሰና ዛሬ የዓለማችን ትልቅ ሰዎች ከሚባሉት አንዱ ሆነ። በአንድ መጽሐፉ «እኔ ዛሬ ስሚን በውል የማላውቃት ወጣት ሴት ስሙን በፍጹም ልረሳው ከማልችለው ጋር አስተዋወቀችኝ» አለ።

ምዕመናን በቤተ ክርስቲያን ውስጥ በወንጌል ስርጭት ወሳኝ ሥራ መሥራት የሚችሉበትን ጸጋ እግዚአብሔር ለጥቶአቸዋል። ስለዚህም የወንጌል ስርጭትን ለናስብ ምዕመናንን ማንቀሳቀስና ጸጋቸውን መጠቀም ካልቻልን አገልግሎቱ ፍሬያማ ሊሆን አይችልም። በዚህ ምዕራፍ እንደተመለከትነው ምዕመናን ለወንጌል ስርጭት ያላቸውን መጽሐፍ ቅዱሳዊ ኃላፊነት አጠንክሮ ማመልከት የተፈለገውም ለዚህ ነው። ለበዛው መከር ምዕመናንን መስካሪ ካላደረግን ታላቁን ተልዕኮ መፈጸም አንችልም።

ማጠቃለያ

ትዕዛዛት ሁሉ እኩል ዋጋ የላቸውም። አንድ ትዕዛዝ ተደጋግሞ ከተነገረና በተለይም የሚሰናበት ሰው ካዘዘ የግድ መፈጸም ያለበት ትዕዛዝ ነው ማለት ነው። ጌታ ኢየሱስ ታላቁን ትዕዛዝ ከትንሣዔው በኋላ ወደ አባቱ ሊያርግ ሲል ያዘዘው ሲሆን በአራቱ ወንጌላትና በሐዋሪያት ሥራ መጽሐፍ ሁሉ ተጠቅሶ እናገኛለን። በሐዋሪያት ሥራ 1:8 «ምስክሮቼ ትሆናላችሁ» ሲል ለአማኞች ሁሉ የተሰጠ አደራ ነው። በይሁዳ ያስቆሮቱ ምትክ ማቲያስ እንዲተካ ሲደረግ ዓላማው የትንሣዔው ምስክር እንዲሆን ነው (ሐዋ.1:22-26)።

ቤተ ክርስቲያን በምድር ላይ ያለችበት ዋና ምክንያት ወንጌልን እንድትመሰክር ነው። ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ከመምጣቱ በፊት ወንጌል ወደ ዓለም ሁሉ መድረስ አለበት። በዚህ ረገድ ከአማኞች የሚጠበቀው ኃላፊነት ትልቅ ነው።

የጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ መምጫ እየቀረበ በመምጣቱ ጠላት ዲያቢሎስም ተግቶ እየሠራ ነው። ሰው ከሰማያዊ ነገር ይልቅ በምድራዊ ነገር እንዲያተኩር፤ ከወንጌል ምስክርነት ይልቅ የቤተ ክርስቲያን ፕሮግራሞችን ተከታትሎ፤ ለራሱ አምልኮ፤ ለራሱ ተባርኮ ደስ ተሰኝቶ እንዲኖር እያደረገ ነው። ድግስ የሚደገስው ለእንግዳ ነው እንጂ ለቤት አይደለም። የምንደግሰው እኛ፤ የምንበላው እኛ መሆናችን ደግሞ እግዚአብሔርን አለመታዘዝ ነው። አገልግሎታችን

የሰሙትን ማለማት፤ የተባረኩትን መባረክ፤ የተጽናኑትን ማጽናናት፤ የሚያመልኩት እንዲያመልኩ ማድረግ፤ ደቀ መዛሙርቱን ደቀ መዛሙርት ማድረግ፤ ለሚያውቁት መናገር ሆኗል። ዛሬ በምድራችን እግዚአብሔር ከምን ጊዜም የበለጠ ወንጌልን የምንመሰክርበትን ዕድል ሰጥቶናል። ጌታ ኢየሱስ በዮሐ. 9:4 «ቀን ሳለ የላከኝን ሥራ ላደርግ ይገባኛል» አለ። ይህ ለኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያናት የተሰጠ ቀን ነው። ነገ የሚሆነውን አናውቅም። ዛሬ እግዚአብሔር በሰጠን ጊዜ ምስክሮቹ ልንሆን ይገባናል።

ዋቢ መጻሕፍት

Coleman, Robert E., *The Master Plan of Evangelism.* Michigan: Grand Rapids, 2001

Cotterell, F. Peter, *Born at Midnight.* Chicago: Moody Press, 1973.

Daniel, Robin, *Mission Strategies Then and Now.* Tamarisk Publications, 2012.

Elwell, Walter A. (ed.), *Evangelical Dictionary of Theology.* Michigan: Baker Book House, 1984.

Green, Michael, *Evangelism Now & Then.* Illinois: Intervarsity Press, 1979.

Greenway, Roger S, *Go and Make Disciples.* New Jersy: P & R Publishing, 1999.

Hiebert, Paul G., *Anthropological Insights For Missionaries.* Michigan: Baker Book House, 1985

Hofstede, Geert and Gert Jan Hofstede, *Cultures & Organizations: Software of the Mind.* New York: McGraw-Hill, 2005.

Kane, J. Herbert, *Christian Mission in Biblical Perspective.* Grand Rapids: Baker Books, 1976.

Moreau, A. Scott (ed.), *Evangelical Dictionary of World Missions.* Michigan: Baker Books, 2000.

Myron, Rush, *Management: A Biblical Approach.* Illinois: Victor Books, 1983.

Palau, Luis and Timoty Robnett. *Telling the Story. Evangelism for the Next Generation.* California: Ventura, 2006.

Patterson, George and Richard Scogglns. *Church Multiplication Guide.* Pasadena: California: William Carey Library, 1993.

Schilling, S. Paul, *Evangelism and Contemporary Issues.* Nashville: Tennessee: TIdings, 1962

Shultze, Quentin J., *Tele-Evangelism and American Culture.* Grand Rapids: Baker Book House, 1995.

Smith, Donald K. *Creating Understanding.* Michigan: Zondervan Publishing House, 1992.

Warren, Rick. *The Purpose Driven Church.* Michigan: Zondervan Publishing House, 1995.

Wondiye Ali. *The Ethiopian Kale Heywet Church History (Amharic), Volume I.* Ethiopia: Addis Ababa, 1998.

Wondiye Ali, Volume II.

Yesudian, Prakash, *Practical Evangelism.* Haggai Institute for Advanced leadership Training, 2001.

ወንጌል ለቤተክርስቲያናችን ቁልፍ አቢይ ተግባር ነው፡፡ ዛሬ ቤተክርስቲያናችን በዚህ አብይ ስራ ላይ ተጠምዳ ትገኛለች፡፡አገር አቀፍና ድንበርና ባሕል ዘለል ወንጌላውያን በአግር ውስጥና ከአገር ውጭም ተሰማርተው የላቀ አገልግሎት በመፈጸም ላይ ይገኛሉ፡፡ ዶ/ር ኢያሱ ፈረንጅ ያዘጋጀው ይህ መጽሐፍ ለዚሁ ለወንጌል አገልጋዮችና ምዕመናንም ጭምር ትልቅ ግብዓት በመሆኑ የቤተክርስቲያናችን እንዲሁም የአገራችን ቤተክርስቲያናት የወንጌል አገልጋዮችም ሆኑ ምዕመናን ሊገለገሉበት የሚገባ መጽሐፍ ነው፡፡

ፕሮፌሰር ተከተል ዮሐንስ
የኢትዮጵያ ቃለ ሕይወት ቤተክርስቲያን ፕሬዝዳንት

ዶ/ር ኢያሱ ፈረንጅ የወንጌላዊነት አገልግሎት ታላቅነትና ዓውዳዊ የወንጌል አገልግሎትን አስፈላጊነት ከጌታችንና ከመድኃኒታችን ከኢየሱስ ክርስቶስና ከሐዋርያው ጳውሎስ ሕይወትና አስተምህሮ ጋር በማነጻጸር በ21ኛው መቶ ክፍለ ዘመን ላለው ትውልድ ወንጌል ሳይመቻመች በምንና እንዴት ባለ መልኩ መተላለፍ እንደሚገባው ዘርዘር አድርጎ በማቅረቡ የሚያስመሰግን ሥራ ሠርቷል፡፡ መጽሐፉ እንደ አብዛኛዎቹ በወንጌል ምስክርነት ላይ የተጻፉ መጻሕፍት በጽንስ ሃሳብ ደረጃ ያለ መመሪያን ብቻ የሚያቀብል ሌላ መጽሐፍ ሳይሆን በተግባር በተፈተነና በቅዱስ ቃሉ የተደገፈ ምስክርነት የወንጌላዊነትን ክብርና ዓውዳዊ የወንጌል አገልግሎትን አስፈላጊነት በግልጽ ያብራራል፡፡
በመሆኑም በተለይም ለሙሉ ጊዜና ባህል ዘለል የወንጌል አገልጋዮች ጠቃሚ ምክርን የሚሰጥ መጽሐፍ በመሆኑ በእያንዳንዱ አገልጋይ እጅ እንዲገባና እንዲጠቀሙበትም እመክራለሁ፡፡

ዶ/ር ወንዳፈራሁ እድነው
የኢት/ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን የሚሽንስ ኤክስፐርትና አማካሪ

ይህ መጽሐፍ ለወንጌላውያን ብቻ ሳይሆን በጌታ ኢየሱስ አምኖ የዳነ ሁሉ በምድር የሚኖርለትን ትልቁን ዓላማ አውቆ በተለያየ የባህል አውድ እንዴት ወንጌልን መመስከር እንደሚቻል የምትገልጥ ግሩም መጽሐፍ ናት፡፡ ፈር ቀዳጅና አቅጣጫ ጠቋሚ ከመሆኗ አንጻር መሪዎች፣ አገልጋዮችና ምዕመናን እንዲያነቧት አበረታታለሁ፡፡ ወደ ዘመኑ ፍጻሜ በፍጥነት በምንገሰግስበት በዚህ ወቅት ከወንጌል ሥርጭት ውጪ ሌላ ምን አጀንዳ ሊኖረን ይገባል!

መልካም ንባብ
ዶ/ር ኤርሚያስ ማሞ
የኢት/ ስነ መለኮት ድኅረ ምረቃ
ት/ቤት የተማሪዎች ዲን

ዋጋ 35 ብር
$10

ርኆቦት አታሚዎች